

קובץ

מים רבים

שאלות ותשובות

אגרות חיזוק

מב"ק מרן רבינו שליט"א

מקראלי

חלק ב'

יצא לאור ע"י

מכון ספרי בית קראלי

בנשיאות כ"ק מרן רבינו עט"ר שליט"א

אלול תשפ"ד

בסיוע

לזכר עולם יהיה צדיק

מאור עינינו גאון עוזינו השרף האלוקי המנורה

הטהורה ציס"ע מופת הדור עמוד ההוראה

מרן רביה"ק יצחק צבי משה זיע"א

בעמח"ס 'שלחן משה' ויגד משה'

בן מו"ר הרה"צ אביגדור מזוס זיע"א

בעל "אור אביגדור"

עלה בסערה השמימה

ד' טבת תשע"ט

ת.ג.צ.ב.ה

הונצח ע"י

תלמידיו חסידיו ומעריציו

בארה"ק ובחו"ל

קובץ "מים רבים" חלק ב'

מפתח ענינים

תשובות בירורי הלכה ומנהג

סימן ז

בענין: מה קודם עשירי למנין או
לווית החתן

סימן ח

בענין: צילום תמונות נר חנוכה

סימן ט

בענין: מנהגי הבדלה בתשעת הימים

סימן י

בענין: תוכחה מתוך אהבה

סימן יא

בענין: הוצאת ספרים ועצה להינצל
מכל פגע רע

סימן יב

בענין: קיפול טלית במוצאי שבת

סימן א

בענין: לדוד ה' אורי זמני אמירתה

סימן ב

בענין: הבדלה ברבים או ביחיד

סימן ג

בענין: פטירת הגר"ח קינבסקי
והחשש מעין הרע

סימן ד

בענין: זוגות בשבת קודש

סימן ה

בענין: שמחת תנאים בחול המועד

סימן ו

בענין: האם נשים טועמות מיין
הבדלה

סימן א

בענין: לדוד ה' אורי בחודש אלול
זמני אמירתו והאם אין מנהגו לומר האם יכול לצאת

חכמינו במדרש שוחר טוב ש"אורי" זה ראש השנה ו"ישעי" זהו יום הכיפורים, ובהמשך נאמר "כי יצפני בסוכה"- הרומז לחג הסוכות. ב"סידור האר"י", שחיבר רבי שבתאי מראשקוב נאמר לומר את המזמור הזה עד לאחר שמחת תורה, וכתב שיש להיזהר לאומרו ערב ובוקר, מראש חודש אלול ועד לאחר שמחת תורה, ואז מובטח שהאומרו יוציא את שנותיו וימיו בטוב ויכניע את כל המקטרגים וייצא זכאי בדן. המנהג נפסק להלכה ב"משנה ברורה" (סימן תקפא), הכותב ש"נוהגין במדינותינו מראש חודש אלול עד יום הכיפורים לומר בכל יום אחר גמר התפילה מזמור "לדוד ה' אורי" בוקר וערב, ואנו נוהגים לאומרו עד שמיני עצרת ועד בכלל". ה"משנה ברורה" מסביר מתי אומרים אותו בימים שיש בהם תפילת מוסף, כיצד אומרים "קדיש" לאחריו ומתי מקדימים לאמירתו את ה"שיר של יום", והוא כותב זאת בשם "אחרונים". המנהג מובא גם בקיצור שולחן ערוך ובספרי הלכה נוספים. ישנם המסבירים כי אנו אומרים אותו בחודש אלול משום שנאמר בו 'לולא האמנתי לראות', 'לולא' הם אותיות 'אלול'.

אולם ידוע שהיו ממאורי החסידות שלא נהגו לאומרו בחודש אלול, כמו הרה"ק מראפשיץ ומזידיטשוב ז"ע, וכן נהג הרה"ק האוהב ישראל מאפטא

בס"ד, עשב"ק כי תבא טו אלול תשפ"ג

לכבוד

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
 מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך ופרדס
 יוסף החדש

**במענה לשאלתך האם מתפלל
 בשטיבלאך או בביהמ"ד בו החזן החל
 באמירת "לדוד ה' אורי" בחודש אלול, אם
 אין מנהגו בכך, האם יכול לצאת, טרם
 אמירתו, והאם יש לחשוש ללא תתגודדו**

טרם שנשיב נקדים תחילה, את מנהגי
 והטעם לאמירתו וסגולתו בחודש אלול.

ה"מטה אפרים", ספר ההלכה היסודי והחשוב על מנהגי ימי הרחמים והסליחות, כותב כך: "נוהגים במדינות אלו מראש חודש אלול ואילך עד יום הכיפורים, לומר בכל יום, אחר גמר התפילה, מזמור כ"ז בתהילים "לדוד ה' אורי וישעי" בוקר וערב, ואנו נוהגים לאמרו עד שמיני עצרת ועד בכלל". בפירוש ובתוספת "אלף למטה", המצורף ל"מטה אפרים", מסביר שיסוד מנהג אמירת המזמור הוא על פי דברי

אורי וישעי" אחר כל תפילה, אף בכל ימות השנה, ובפרט מראש חודש אלול ועד הושענא רבה."

ובדורינו פסק מרן הגר"ע יוסף זצ"ל שמה שהנהיגו בכמה בתי כנסת לומר את המזמור "לדוד ה' אורי וישעי" בימים אלה, הוא מנהג יפה, ואף על פי שאין לנהוג כן בתורת חיוב, מכל מקום הוא מנהג נכון ויש לו יסוד בהררי קודש.

לגבי זמן אמירתו יש מנהגים חלוקים בזה; א. אם לאומרו בשחרית ובמנחה או בשחרית וערבית, עיין בשו"ת "דברי מלכאל" שהסביר טעמי מחלוקת זו, ומנהג נוסח אשכנז לאומרו בשחרית וערבית (על אף שבמשנ"ב כותב אחר מנחה) ומנהג נוסח ספרד לאומרו בשחרית ומנחה, ובלשון הקדמונים ז"ל הנ"ל מוזכר "בוקר וערב" ולא פירשו אם הכוונה של "ערב" היא של ערבית או של מנחה, ומרן הגר"ח קינבסקי אמר שהטעם הוא שבעבר התפללו מעריב ברצף מיד אחר מנחה.

ב. יש חילוקי מנהגים אם לאומרו אחרי "תחנון" לפני הקדיש או אחרי "שיר של יום" או אחרי "אין כאלוקינו", או אחרי "עלינו" וזה ג"כ תלוי בנוסח אשכנז ונוסח ספרד,

ויעויין בס' "מטה אפרים" סימן תקפ"א אלול שכתב וז"ל: בין "שיר של יום" ל"אורי וישעי" יש להפסיק באמירת קדיש בכל ענין, שלא יהיה נראה שגם, "אורי וישעי" הוא משיר של יום, עכ"ל. וכן כתב בסידור היעב"ץ וז"ל.

זי"ע שלא לאומרו, כמובא בילקוט אוהב ישראל (הליכות ומנהגים, אות נג).

החזנה הקדוש מלובלין זצ"ל ותלמידיו "היהודי הקדוש" והרה"ק מדז'יטשוב והרה"ק ר' נפתלי מרופשיץ זצ"ל והרה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע ויו"ח, לא אמרו, כ"ק האדמו"ר מצאנז קלויזנבורג זצ"ל מסביר (בשו"ת דברי יציב) כי סבו זקנו ה"דברי חיים" זצ"ל לא אמר "לדוד", מפני שהוא לא אמר שום מזמור או פרק שאינו מוזכר בגמרא, בשולחן ערוך ובכתבי האריז"ל

כמו כן הגר"א ז"ל מוילנא סבר שאין לומר שום מזמור בציבור, שאינו מעיקר התפילה. מסיבה זו ההולכים בדרך הגר"א ז"ל לא אומרים "לדוד" באלול- תשרי.

ברוב קהילות ועדות בני המזרח לא אמרו מזמור זה החל מר"ח אלול, למעט מספר קהילות מקהילות צפון אפריקה ומרוקו, כאשר ישנם ספרדים האומרים אותו בכל ימות השנה בסיום התפילה, ולא רק בחודשי אלול- תשרי. כנראה מקור מנהגם, לאומרו כל השנה, נובע מסגולת אמירת המזמור בכל ימות השנה, המועילות למספר דברים ועניינים, כפי המובא בספר "ימלט נפשו" (סימן ה') ובספר "סנסן ליאיר" (סימן י"א), המוסיפים ש"העיקר לאומרו בנחת, בכונה שלמה, ולא כמצוות אנשים מלומדה".

וכותב הגאון החיד"א ז"ל, בספרו "מורה באצבע", שכתב: "מנהג טוב לומר "לדוד ה'

מבואר בענין אמירת "ויכולו" בליל שבת-קודש פעמיים – כדי שיהיו שתי עדויות).

וכך גם בענין אמירת "לדוד ה' אורי וישעי" על-ידי אמירתו ב' פעמים מתהווה ענין עדות, אשר שני עדים משנים המציאות... וכאשר ישנן אותן שתי עבודות הרי מענין "ומצאתי להם עד" מגיעים ל"מצאתי דוד עבדי", שזהו ענין הגאולה הבאה בהיסח הדעת, שאז מגיעים אכן למצב של "ממי אירא וממי אפחד".

ולשאלתך:

מן הדין נקיטין שאין איסור לא תתגודדו במקום מנהג, כפי שמובא בענין נפילת פנים במאמר מרדכי סימן קל"א שלא שייך לא תתגודדו משום שהכל תלוי במנהגים שונים, וכן דעת הפוסקים, יעויין שו"ת מהר"ם בריסק סימן נ"א, שו"ת משנה הלכות חלק ח' סימן כ"ט, שו"ת תשובות והנהגות חלק ב' סימן פ' ועוד מפוסקי דורינו.

ולענין אלו הנוהגים ליפול תמיד על שמאל ומתפלל בין אשכנזים שנפלים בשחרית על ימין, כתב המשנה ברורה ס"ק ו' דשייך בזה לאו דלא תתגודדו, [ויש מפוסקי זמנינו שמתירים מטעם דהאידינא בכל ביכ"י מתפללים מכמה קהילות שונות, ובכה"ג לא מיירי המשנ"ב, כיעוין בס' אשי ישראל ופסקי תשובות. ישראל]. על כל פנים, אין כל הנדון משום לא תתגודדו, דלדידן ליכא כאמור, אלא משום דרך ארץ שלא ישנה ממנהג הבריות וכו', כדאינא במסכת דרך ארץ זוטא פרק חמישי.

ויפסיק בין שיר של יום ובין לדוד אורי וגו' בקדיש עכ"ל.

כמו כן נחלקו המנהגים - עד מתי לאומרו. בדברי הקדמונים ז"ל הנ"ל מבואר שהיו אומרים זאת מר"ח אלול עד אחרי שמחת תורה, וכן כתב במטה אפרים שם. ואכן, בדברי החיד"א הנ"ל הזכיר רק הושענא רבא ולא שמיני עצרת, וכן בספר "שער הכולל" כתב עפ"י הקבלה שאומרים מזמור זה רק עד ליל שמיני עצרת, ועי' במשנה ברורה שם סימן תקפ"א סק"ב.

ואת הטעם למה אומרים "לדוד ה' אורי" פעמיים ביום? ביאר הרבי מלויבאוויטש (בהתוועדות שבת קודש פרשת תבוא תש"ל) את מנהג ישראל שאומרים המזמור לדוד ה' אורי וישעי פעמיים בכל יום: בשחרית ומנחה או (לפי מנהג נוסף) בערבית (כפי המנהגים השונים בזה), הנה בפעם השנייה שאומרים מזמור זה מיתוסף יותר; כלומר, למרות שכבר בשחרית הוא (המתפלל) אחז בדרגא של "ה' מעוז חיי", הנה בהגיע תפילת מנחה והוא אומר מזמור זה שוב הרי גם הענין ד"לדוד ה' אורי" הוא בדרגה גבוה יותר.

אמירת המזמור פעמיים באה לבטא ענין של עדות, בהתאם למבואר בענין אמירת קריאת-שמע "פעמים בכל יום" שהע"ן רבתי והדל"ת רבתי הרי הוא ענין "עד", ואמירתו פעמיים מהווה ב' עדויות (ומעין זה

לומר את הקדיש, התחיל ר' דוד לומר בקול רם "לדוד ה' אורי וישעי", ומיד התחילו גם הקהל אחריו, ואמרו עמו את כל הקפיטל, ואז מרן הגר"ח אמר קדיש בסיומה.

על כן רואים אנו, ועל אף מנהגו לומר לדוד ה' במעריב, ועל אף שנהג שלא לומר קדיש לאחר לדוד ה' אורי, שלא להרבות בקדישים, שינה ממנהגו, מפני כבוד הבריות.

ולהלכה: נראה לומר שבמקום שנוהגים לומר לדוד ה' אורי, בסיום התפילה, על אף שאינו נוהג לומר או שאמר קודם, או אומר בזמן אחר, אל ימהר לצאת וימתין לסיומו, בפרט אם החזן הוא חיוב, ורוצה לומר עוד קדיש, ויוצא לפעמים שנשאר בלא מנין, ובפרט אם הוא מתפלל במקום בו שאינו שטיבלאך, והוא מנהג קבוע במקום.

ובפרט בימים אלו בו אנו בחודש אלול, יש להרבות דייקא, באחדות ובאהבת ישראל, ולמעט ככל האפשר בדברים שנראים לעין כהיפך האחדות.

יה"ר שנזכה כולנו להתחזק באהבה ואחוה ושלום ורעות

ונזכה כולנו לכתיבה וחיטימה טובה ולשנה טובה ומתוקה

בברכת התורה

הק' יוסף מוזס

אבד"ק קראלי

ולדידנו אם זה מתבטא רק באי אמירתו דיינו, אבל אם נוקט בפעולה אקטיבית ובולטת לעין כשהוא יוצא מבית המדרש, ופעמים אף משאיר את החזן בלא מנין, ייתכן שיש כן לחשוש לאיסור לא תתגודדו.

ונסיים בעובדה מעניינת (מובא בספר זכור לדוד) שנוגע לדידן:

מסופר שמרן הגר"ח קניבסקי צ"ל אמר קדיש במשך השנה לפטירת אביו בבית מדרש לדרמן. בו המנהג שרק איש אחד אומר קדיש, ולא כל החיובים. ומרן הגר"ח היה לו הזכות לומר קדיש בלדרמן.

ומעשה שהיה בבית כנסת 'לדרמן', בחודש אלול תשמ"ה, תוך השלושים של מרן הסטייפלר, בערך שבועיים אחר הפטירה.

בשבת במנחה התפלל מרן הגר"ח מנחה גדולה בבית הכנסת, ובמנין התפלל גם אורח אחד, שכנראה לא ידע או שכח, שאמירת הקדיש יתום שייך למרן הגר"ח, ותיכף אחר אמירת 'עלינו-לשבח' התחיל האורח שהוא לומר קדיש, וגם כשמאן דהוא ניסה תיכף להשתיקו לא עלתה בידו, כי האורח לא תפס מה רוצים ממנו. והואיל והמנהג ב'לדרמן' הוא שאין לומר קדיש שני אנשים יחד, אלא אחד בלבד, על כן שתק מרן הגר"ח ולא אמר קדיש.

באותו מנין השתתף גם הג"ר דוד פרנקל ז"ל, והוא חשב בלבד: 'וכי יתכן שלא יאמרו קדיש על הסטייפלר בתוך השלושים?' וכמובן שלא העיר דבר לאותו אורח כדי שלא לביישו - אך תיכף אחר שסיים הלה

סימן ב

בענין: הבדלה ברבים או ביחיד

ואילו בהבדלה דנהגו לעמוד [מלבד דעת הגר"א לשבת בהבדלה] אין יכולים לצאת ידי חובתם מהמבדיל, ולכן הנהיג בעל הערוגות הבושם להבדיל כל אחד על הכוס ולא לצאת ידי חובתו מאחר.

ובשו"ע הרב כתב דהא שיוצאים ידי חובת קידוש גם בעמידה אע"פ שהיה צריך להסב, מ"מ כיון שהקידוש במקום סעודה, הסעודה קובעת אותם שיוכלו לצאת ידי חובתן זה מזה. אך בהבדלה שאיננה במקום סעודה, אין כאן קביעות בעמידה, לכן יש להבדיל כל אחד בפני עצמו. והיה אומר הערוגות הבושם שזה מסוגל להנצל מידי העכו"ם.

ולפי דבריו יש לדייק בדברי חז"ל 'כל המבדיל על היין היינו שמבדיל בעצמו ואינו יוצא ידי חובתו מאחרים. ואז יזכה לבנים זכרים.

ב'ארחות רבינו' על מרן הסטייפלר זצוק"ל מסופר: בשנת תשל"ג אמר מו"ר זצוק"ל שאינו רוצה שרבים יבואו לשמוע אצלו הבדלה. והוסיף שבכל מוצ"ש באים אליו כשלושים עד חמישים בחורי ישיבה, ומסתכלים על תנועותיו כמו על 'רבי', והוא אינו רבי רק 'אדם זקן', ומה רוצים ממנו... לכן כשיבואו להבדלה, לא יבדיל אלא יחכה עד שילכו, או שייכנס לחדר לבד ויבדיל לעצמו. וכן אמר שלא ייתן לשום נכד לשתות את היין, רק ישתה בעצמו. ואף שקשה לו, יטביל מזונות ביין וישתה.

בס"ד, יום ד' ויחי יד טבת תשפ"ד

לכבוד

הרה"ג סימן טוב רוזן שליט"א

מרביץ תורה בירושלים וביתר ומו"ל העלון "אל תקרי הליכות..."

אחדשה"ט

הנה כמה דעות בענין קידוש והבדלה לכל אחד או לצאת ידי חובה מבעה"ב והנה יש משפחות שנהגו שכל אחד מקדש על היין בליל שבת וחג, כל הבנים והחתנים והבחורים, אך בהבדלה נהגו שאחד מוציא את הכל, וכתב הערוגות הבושם ע"פ דברי הבית מאיר, שההיפך הוא הנכון. כי חז"ל אמרו 'הסבו אחד מברך לכולם', והאידינא דלא נהגו להסב, הרי עיקר ההסבה הוא מה שאנו יושבים סביב שלחן אחד, ודינו כ'הסבו', וא"כ אדרבה במצות קידוש יש להדר שאחד יברך לכולם, כמו שמצינו לגבי ברכת המוציא שהנהיג מרן החת"ס שאחד מברך המוציא לכל המסובין.

צדיקי בעלזא נהגו שאחד מקדש ומוציא את כולם, ואפי' בליל הסדר שהיו כמה מאות אנשים משתתפים בסעודה, היה רק הרבי מקדש וכולם יצאו ידי חובתו, דברוב עם הדרת מלך, ויש משפחות רבות שבכל השנה אין נוהגים כהחת"ס אך בליל הסדר כן נהגו לצאת ידי חובת ברכת המוציא מבעל הבית, והכל מברכים רק על אכילת מצה. [ויש חילוק בין המקדשים בעמידה או בישיבה]

סימן ג

בענין: פטירת הגר"ח קינבסקי והחשש מעין הרע

ופעם אחד כשלא חש בטוב אמרה לו הרבנית בת שבע ע"ה שזה כתוצאה מעין הרע אמר לה אכן, אלא שאין בבני ברק עין הרע, אמר לו אכן אלא שהיית אמש באירוע גדול מחוץ לבני ברק ושם פגעה בך. סבר וקיבל.

וכשנפטרה זוג' הרבנית בת שבע ע"ה בסוכות, אמר מרן הגר"ח שנפטרה מעין הרע, וכשתמהו בני הבית, היתכן? אמר להם שהם היו השבוע יחדיו בירושלים ושם פגעה בהם העין הרע.

וכן רואים אנו שמרן הגר"ח זצ"ל נחלש מאוד, החל מהשתתפותו בעיה"ק ירושלים באירוע הענק של דרשו, וכן נפטר בפתע פתאום.

על כן אין אנו יודעים האם אכן פגעה בו עין הרע, אבל מה שכן, צריכים אנו ללמוד מזה, אכן כן לחשוש ולהימנע מאירועי ראויה ופירסום יתר.

יה"ר שזכותו הגדולה יעמוד לנו ונזכה במהרה לתחיית המתים ולביאת הגואל.

כפי שמרן זצ"ל היה מצפה תמיד לביאת המשיח והיה אומר "במוצאי שביעית בן דוד בא".

בעה"ח

יוסף מוזס בהגה"ק זיע"א
מקראלי

בסייעתא דשמיא, יז אדר ב' תשפ"ב

לכבוד

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מרבני אנ"ש ומו"צ ברחובות

בנוגע לשאלתך, בנוגע לפטירתו של מרן הגר"ח קינבסקי זצ"ל, בחטף בדיוק בשושן פורים.

הנה כידוע מה שאמרו חז"ל (כתובות קג) מת בערב שבת או במוצאי יום הכיפורים סימן יפה לו.

ופלא הוא כי הוא מוזכר בספרו של מרן רבי חיים קינבסקי זצוק"ל על התורה, "טעמא דקרא", וכך הוא כותב במגילת קהלת על הפסוק "עת ללדת ועת למות", – מביא דברי הגמרא על המילים בקהלת 'עת למות', כי ועת למות כמו שאמרו חז"ל (כתובות קג) מת בערב שבת או במוצאי יום הכיפורים סימן יפה לו.

"והנה" מרן הגר"ח הסתלק בערב שבת, ובמוצאי יום הפורים שהוא ככיפורים, ונתקיימו בו מעין שני הדברים שהם סימן יפה לו.

כידוע שמרן הגר"ח לא חשש כלל מעין הרע, ובפרט בבני ברק, אחז בדעתו של דודו מרן החזון איש זצ"ל שאין בבני ברק עין הרע.

סימן ד

בענין: זוגות בשבת קודש

פרי העץ, ואמר רבינו אליו: "לברך על זוגות בודאי אין נכון".

ומביא עוד את קושית כ"ק אדמו"ר מסטראפקוב זצ"ל בהג"ה שם, מדברי הזוה"ק (פרשת עקב, דף רעג), שם כתוב בזה"ל: תניינא למבצע על שני ככרות בשבת וכו', ובגין דא בשבת כל נשמתין ורוחין ונפשין נפקין ונחתין זוגות, ואין שטן ואין מזיק שליט ביומא דשבתא, ע"כ. הרי שביום השבת אין המזיקין שולטין ואין חשש של זוגות, ואם כן מחמת איזה טעם הורה רבינו לאותו צדיק, שלא לברך על זוגות בליל שבת קודש?

ונ"ל שלא ראה, את דבריכם הנפלאים בקובץ הנזכר, שהם כדברים קילורין לעיניים.

הכו"ח למען הרבות תורה ולומדיה

הק' יוסף מוזס

אבד"ק קראלי

בס"ד, ב' יתרו יט שבט תשפ"ד

לכבוד

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מו"צ בקה"ק ומח"ס גם אני אודך

הנה ראיתי את הדברים הנפלאים מה שכתבת בגליון בית אהרן וישראל (שנה כ' גליון ב') בענין זוגות ומדוע לא חיישינן ללחם משנה בשב"ק.

והנה ראיתי בעלון "מעין החיים" פר' בשלח שירה גליון י"ב, שהביא מה שכתב המשב"ק הרה"ח ר' רפאל ציעמטבוים ז"ל, בספרו 'דרכי חיים' (חלק הסיפורים, אות יז): פעם אחת בליל ש"ק אצל השלחן הטהור היה אחד מהצדיקים שהיה רגיל ליסע אצל רבינו (הרה"ק בעל דברי חיים מצאנז זי"ע), ונתנו לרבינו צימעס משזיפים, ואצל רבינו היה המנהג לברך על שזיפים מבושלים בתוך הסעודה, ולקח אותו צדיק שני שזיפים על הכף לברך בורא

סימן ה

בענין: שמחת תנאים בחול המועד

לכבוד

הרה"ג ר' גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מח"ס "גם אני אודך"
רחובות

בענין שמחת תנאים בחול המועד
במענה לשאלתך האם לערוך שמחת
אירוסין בחול המועד.

הנה הנישואין כידוע אסורים בחול
המועד, ובגמרא נאמרו מספר טעמים
לדבר: 1. 'אין מערבים שמחה בשמחה',
כדי שהלב יהיה פנוי לקיום את מצות
השמחה כראוי. 2. מצות השמחה בחג,
נלמדת מהכתוב: "וְשִׂמְחֶתָּ בְּחַגְךָ",
ודרשו חכמינו ז"ל: "בחגך, ולא
באשתך". 3. זמנם של אנשים פנוי יותר
בחול המועד, ועוד, שבימים אלה מכינים
בלאו הכי סעודות גדולות, כנהוג, וחששו
חכמים, שאנשים יעדיפו להמתין עד
החג, ויימנעו מעריכת נישואין בשאר
ימות השנה, ובכך תתעכב מצות 'פריה
ורביה'.

בהמשך לאמור: יש אומרים, שאסור
לערוך מסיבת 'תנאים' בחול המועד,
מהטעם הנ"ל – שאין מערבים שמחה
בשמחה. ולדעת אחרונים רבים, מותר,
משום שלדעתם לא נאמר האיסור על

שמחה כזו, כי אם על שמחה גדולה
כנישואין.

ואף לדעת המחמירים, האיסור הוא רק
כאשר מסיבת התנאים היא סעודת פת;
אולם, אם מגישים בה רק מיני מזונות
וכדומה, כנהוג בימינו בהרבה ממסיבות
התנאים – מותר לעורכה בחול המועד.
וכמו כן, אלו שנוהגים לערוך 'מסיבת
אירוסין' ללא 'תנאים' – רשאים לכל
הדעות לערוך מסיבה זו בחול המועד.

וכן נהגנו גם בשמחת אירוסיהבת.
ובתשובה למה ששאלת לגבי נתינת
המתנות לחתן.

הנה בשו"ע (אורח חיים סי' תקל"ט)
נפסק שאסור לקנות בגדים בחול
המועד. הדברים אמורים כאשר הקנייה
אינו מוכרך לצורך המועד
ע"כ יש להיזהר לכתחילה לקנות את
המתנות לחתן וכלה קודם המועד, אך
בדיעבד מותר בחול המועד משום
שמחת המועד, גם שאיננה מיועדת
לשימוש במועד.

בכבוד רב ובידידות
הק' יוסף מוזס
אבד"ק קראלי

סימן ו

בענין: האם נשים טועמות מין הבדלה

אזי אין ברירה ותשתה מין הבדלה, ואם יצמח זקן, תגלחו שהרי לא הופקדו על גילוח זקן.

ולהבין פנימיות הדברים מבואר בשל"ה הק' בשם תולעת יעקב כי בחטא עץ הדעת שנגרם ע"י חוה, נתערב העולם טוב ורע ומזה נמשך ענין דם נדות וכו', לפני החטא היה הטוב בפני עצמו והרע בפני עצמו, ולא היה צורך להבדיל בין הקודש ובין החול, כי היו הדברים נבדלים בפני עצמן.

ולכבוד שבת קודש ביטל הקב"ה את פגם עץ הדעת, כל הגזרה נדחתה למוצ"ש, ואדה"ר זכה לאור הגנוז כקודם החטא. רק לאחר מוצ"ש התחיל החושך ונגזר האור לצדיקים לעתיד לבא. נמצא שמתחילת מוצ"ש התחיל ענין תערובת טוב ורע. וכיון שחוה סחטה ענבים ונתנה לו ונתעורר האדם לשוב בתשובה במוצ"ש, לכן יכול האדם לקחת כוס יין ולהבדיל בין הקודש ובין החול לשוב בתשובה על החטא, משא"כ הנשים שהם גרמו לזה החטא, שחוה סחטה ענבים, וכבתה נרו של עולם, בוודאי אין להם לשתות מכוס הבדלה.

ובספר בגדי ישע על או"ח הביא מדברי המקובלים דמכיון שבמוצ"ש הותרו ל"ט מלאכות שנאסרו בשבת, והרי כל ענין ל"ט מלאכות הוא ממה שנתקלל אדה"ר ל"ט קללות לסיבת החטא, ממילא אין לאשה לקחת מהכוס שמתיר את הל"ט מלאכות שנגרמו על ידה.

בס"ד, יום ד' וארא ער"ח שבת תשפ"ד

לכבוד

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בקהילתינו הק'
ומח"ס גם אני אודך ופרדס יוסף החדש ועו"ס

בענין האם נשים טועמות מין הבדלה
אחדשה"ט

קיבלתי את הספר הנפלא "פרדס יוסף החדש" שהוצאתם לאור בעניני קידוש והבדלה.

בעיוני בספר ראיתי מה שהבאתם במדור עניני הבדלה לנשים. ובו גם המאמר מידידי הגאון רבי אברהם שלמה כ"ץ שליט"א שמבאר באופן נפלא ויקר, ורציתי להוסיף על דבריו כדלהלן:

והנה כמה אנשים שאלו את הגר"ח קנייבסקי מהיכן המקור שכל מי ששותה יין הבדלה יצמח לו זקן. והשיב עי' תשובת הרשב"א שכל מה שהנשים הזקנות אומרות אין מבטלין דבריהן, וכך הוא באמת.

ואע"פ שהערוך השלחן זלזל בזה, המשנה ברורה, הסכים לזה שלא ישתו הנשים הבדלה. ובסקל"ד כתב על דברי הרמ"א שלא יבדילו לעצמן רק ישמעו מאנשים, והקשה איך תבדיל בעצמה והלא אינה יכולה לשתות הכוס. ותירץ שכונת המג"א רק בעל כרחו כשאין לה שום ברירה ולא מצאה איש שתבדיל,

שתית הילדים מיין הבדלה, גורם להם שיהיו בעלי חוצפא יסגי.

ומענין שב'ארחות רבינו' על מרן הסטייפלר זצוק"ל מסופר: שאמר שלא ייתן לשום נכד לשתות את היין, רק ישתה בעצמו. ואף שקשה לו, יטביל מזונות ביין וישתה.

בענין שתיית נשים מכוס הבדלה, מרן הסטייפלר זצ"ל היה מחזיר את הנשאר בכוס הבדלה לבקבוק היין, זאת לאחר ששפך מעט מהבקבוק לכוס כנהוג כדי שלא יהא פגום.

כששאלו אותו "הלא נשים לא שותות מכוס הבדלה, והרי על היין שבבקבוק מקדשים וישתו", ענה לי: "הנשים אומרות שאם שותות מכוס הבדלה יגדל זקן".

אמרתי לו "הרי בשל"ה הקדוש כתב שנשים לא ישתו", ענה לי "אפשר שאין כוונתו לאיסור, ועוד שזה מתבטל ברוב הבקבוק". ועל אף ששיחתנו היתה לפני ששפך לבקבוק, אעפ"כ שפך את היין שנשתייר בכוס בחזרה לבקבוק, ולא הקפיד.

ומספר עוד (בעמח"ס הנ"ל) שאח"כ לאחר זמן ראה, שגם מהיין שנשפך לצלחת, ושבתוכו מכבים את נר ההבדלה, שפכו לשיריים שבכוס, ואת הכל שפך מרן לבקבוק.

הרי נמצא שיש מנהג לכאן ולכאן, וכל לבבות דורש השם.

המצפה להרמת כבוד השבת

הק' יוסף מוזס

אבד"ק קראלי

בהגה"ק מקראלי זצללה"ה

ובספר לקוטי חבר בן חיים כתוב בשם החת"ס שטעם שאסרו לנשים לשתות יין, הוא עצה פשוטה שינהגו כדברי הרמ"א שלא יבדילו הנשים בעצמן. שאם היו רק אומרים שאסור להן להבדיל, היו שוכחים זה הדין, לזאת הוסיפו איסור שתיית היין, אח"כ הוסיפו גם פחדא דדיקנא, בכך יצייתו הנשים ולא יבדילו על הכוס.

והגאון רבי יצחק רצאבי שליט"א ענה במענה לשאלה שמצד הדין אין איסור. על פי הקבלה, על פי הסוד, וזה גם מובא ע"י מהרה"ץ בעץ חיים, נשים נוהגות לא לשתות. יש בזה ענין עמוק ע"פ הקבלה, בגלל שחווה רצתה להיבדל מאדה"ר, נשים חייבות בהבדלה כשם שחייבות בקידוש. בעל הבית יעקב כתב על פי סוד גדול, שלא ליתן לנשים מכוס של ההבדלה, עי"ש ועיין של"ה. לכן נהגו לא לתת להן.

כן ראיתי מובא שתלמיד "תרומת הדשן" העיד על רבו שכן נתן לנשים לשתות מיין הבדלה.

והנה בספר לקוטי תורה להרה"ק רבי מרדכי מטשערנאביל זי"ע כתב דבר נורא שהיה מזהיר שלא לשתות מכוס יין ההבדלה ממה שהבדיל עליה איש אחר, כי מזה בא השנאה ח"ו איש על רעהו. וכ"כ בדברי הרה"ק ר' יחזקאל משינאווא זצ"ל, שהדבר עלול להביא מריבה בבית. וממילא כל מי שיש לו בעיות בענייני שלום בבית, כדאי למנוע לתת לכל המסובים.

וכד דכירנא שאאמו"ר זי"ע אבד"ק קראלי ב' שלחן משה, היה מזהיר ששתיית הנשים מיין ההבדלה שהבדיל בה אחר, גורם לבעיות בשלום בית, וכן

סימן ז

בענין: מה קודם עשירי למנין או לוית החתן

ובתשובתו אומר הגר"י ליברמן שקיי"ל שמבטלים ת"ת להכנסת כלה. וזאת יש להקדים, שלוית החתן לביהכ"נ בשבת שלפני החתונה היא התחלת שמחת חתן וכלה כידוע, שאז משתתפים המחוננים והקרובים והידידים והחברים וכו'. וא"כ שהולכת החתן לביהכ"נ היא כבר שייכת לשמחת חתן וכלה, מבטלים תלמוד תורה למצות הכנסת כלה, ות"ת עדיף מעשרה הראשונים, וכש"כ ששמחת חתן וכלה עדיף מעשרה הראשונים

והוסיף נכדו הרה"ג אהרן ליברמן לבאר שהטעם הוא גם במצוות גמילות חסדים עם החתן שיש לו מעט מלווים, שמצוה גדולה ללוות החתן כשאינו לו מי שישמחו, משיזדרז להשכים מעשרה הראשונים. ואנכי הקטן חשבתי להוסיף ולגדור גדר בדבריהם. ואקדים מה שראיתי בספר "ומשחרי ימצאונני" המוזכר בתשובה הנ"ל דמביא על הפסוק **העשירי יהיה קודש לה'** (בחוקתי כז, ל) את הספר 'מנורת המאור' (נר ג' כלל ג' ח"א פ"ה), שכתב כדלהלן: אין אומרים קדושה בפחות מעשרה כדגרסינן בפ' הקורא את המגילה (כג, ב) א"ר חייא בר אבא א"ר יוחנן אמר קרא (ויקרא כב, לב)

בס"ד, יום ג' ויחי יג טבת תשפ"ד, יא"צ הגר"י ליברמן זצ"ל.

לכבוד

הרה"ג **גמליאל הכהן רבינוביץ** שליט"א מו"צ בקהילתינו ומח"ס גם אני אודך ופרדס יוסף החדש

בענין מה קודם עשירי למנין או ללוות את החתן בשבת אויפרויף

ראשית כל, אקדים באיחול ברכת "מזל טוב" לרגל שמחת אירוסי בתו עב"ג במז"ט ובשעטומ"צ, יה"ר שיבנו בית נאמן בישראל וירוהו מהם רוב נחת ותענוג דקדושה, ואצרף בזה מתנה רוחנית לרגל השמחה.

הנה למדתי היום בספרו "גם אני אודך" תשובות מרן הגאון רבי יוסף ליברמן זצ"ל בעל משנת יוסף לרגל יומא דהילולא קמא.

ועיינתי היטב בתשובתו הרמה במענה לשאלת כת"ר האם מי שמהדר עכ"פ בש"ק להיות מעשרה הראשונים לבית הכנסת, אבל לאחד ממכיריו וממתפללי ביהכ"נ יש חתן העולה בשבת זו לתורה, וכפי המנהג באים הקרובים והמכירים ללוותו מביתו לביהכ"נ בשירה, ואי אפשר לו לקיים שתיהן

וז"ל שו"ת 'משנה הלכות' (חלק י' הקדמת ברית שלום) והמשלים לעשרה ראשונים נוטל שכר כולם, כיון שקדמה שכניתא ומצפה לעשרה, הרי המשלים לעשרה הוא הגורם לשכינתא שיהי' שמה קודם ותשרה על ישראל, ולכן העשירי יהיה קודש, עכ"ל

וכן מובא המבי"ט וכן מביא המבי"ט זצ"ל בספרו 'בית אלוהים' (שער התפילה סוף פ"י) שְׁכָרְתִּיךָ בְּדוֹאֵי בְּנֵי (בראשית ל, טז) שמזה ניתן ללמוד, מעלת העשירי המשלים למנין - שעל ידו שורה השכינה זל"ק... וכן אמרו (ברכות מז, ב; מגילה לב, אט) העשירי נוטל שכר כנגד כולם, לכן ישתדל האדם להיות נמנה עם העשרה הראשונים הבאים לבית הכנסת. וכן יש רמז בזה שחייבין לשכור העשירי כשיצטרכו, ממ"ש כאן "כי שכר שכרתיך וגו'", עכ"ל עיין שם עוד.

מבואר לפי זה שאם האדם הוא עשירי קבוע למנין, הרי בוודאי שעליו להקדים להשלים את העשירי למנין מאשר ללכת ללוות את החתן, ובוודאי מצוה גדולה יחשב לו, אם ידאג לתאם עוד לפני שבת, עם אדם אחר שימלא את מקומו ויילך בשליחותו לשמח את החתן.

ואפ"ל שיקיים גם את הכלל ההלכתי "תדיר ואינו תדיר, תדיר קודם".

המצפה לישועתן של ישראל

הק' יוסף מוזס

בהגה"ק מקראלי זצלה"ה

"ונקדשתי בתוך בני ישראל" כל דבר שבקדושה לא יהא בפחות מעשרה.

והטעם לפי שבעשרה נשלמת הקדושה שהיא למעלה מעשר ספירות, ולזה רומז מה שאמרו בפרק קמא דסוכה (ה, א): תניא רבי יוסי אומר מעולם לא ירדה שכינה למטה מעשרה ולא עלו משה ואליהו למרום, שנאמר (תהילים קטו, טז) "השמים שמים לה' וגו'. ולעולם העשירי הוא קודש, שהוא שלימות המנין והוא תחת כסא הכבוד, ולזה רומז מאי דכתיב "העשירי יהיה קדש", עכ"ל.

וז"ל המהר"ל בספרו 'דרך חיים' (פ"ג מ"ו), ודוקא העשירי הוא קודש לה', מפני כי מספר הפרטיים הם עד תשעה, כי עשרה נחשבים עדה וכלל, שהרי אין המספר נוסף רק עד עשרה ומן עשרה ואילך חוזר לספור 'אחד עשר' 'שנים עשר', הרי כי לא יתוסף רק עד עשרה וזה מפני כי אין תוספת על הכלל. ועשרה ואלף נחשבים כאחד. ורבותינו ז"ל (מגילה כג, ב) למדו דבר זה מן הכתוב "עד מתי לעדה הרעה", וכבר פירשנו זה למעלה עכ"ל

וכע"ז כתב בספר 'ברכת ישראל' עמ"ס ברכות (מז, ב), וז"ל: אין קדושה למעלה מעשרה, דבעשרה נשלמת הקדושה שהיא למעלה מעשר ספירות, ומהאי טעמא לעולם העשירי הוא קודש, שהוא שלימות המנין ומשם חוזר לאחד כידוע, עכ"ל

סימן ח

בענין: צילום תמונות נר חנוכה

איזה ספר תורה יפה יש לו, כל בר דעת מבין שזה לא מאה אחוז לשם שמים, אבל יש כבוד שמים מיוחד בזה שאדם רואה לעצמו כבוד בזה שיש לו מצוה יפה, וז"ל רש"י שם להראות נוי של ספר תורה ותפארת בעליה שטרם להתנאות במצוה, זה הכבוד הנפלא שיש בעמ"י באתרוג יפה וכו', וכנראה זה היה ביו"כ כדי לעורר חביבות של הקב"ה לישראל ויזכו לכפרה שלמה, לשון הדרשה זה אלי ואנוהו אתנאה לפניו במצוות, אני נהיה יותר יפה ע"י המצוה.

על כן יהיה מותר לצלם נרות חנוכה ואין בזה איסור הנאה, כי ראיית דבר אינה נחשבת להנאה, וכמו שמבואר בגמרא שקול ומראה וריח אין בהם מעילה, כך הוא הדין לעניינינו שאין זה נחשב לשימוש בנרות ומותר לצלמם.

והמקור לאיסור הוא מדין ביזוי מצוה (ושפך וכסה במה ששפך יכסה שבת דף כב.), ולהנות מתמונה של נרות זה הם לא ביזוי מצוה.

ולגבי למה שנתקשה לגבי הביזיון נראה לומר שהכוונה של מרן בעל שבת הלוי זצ"ל, שביזיון הוא בדבר באם הוא נעמד בעת קיום המצוה ואמירת הברכות, באופן שנראה שעושה זאת בשביל התמונה ולא לשם מצוה.

בברכת התורה
ידיך הדושה"ט

הק' יוסף מוזס
באדמו"ר הגה"ק זצללה"ה
אבד"ק קראלי

בס"ד, ד' וישב כג כסלו ערב חנוכה תשפ"ד

לכבוד

ידו"ג מזכה הרבים העומד לימינו בכל עת
הרה"ג רבי **גמליאל הכהן רבינוביץ** שליט"א
מו"צ בקהילתנו הק'
ומתלמידי אאמו"ר הגה"ק מקראלי זצוק"ל
ומח"ס "גם אני אודך" ופרדס יוסף החדש

קיבלתי את ספרו "גם אני אודך" תשובות הגר"מ חליוה חלק ל"ג, מידי עיוני בספר הנפלא, ראיתי (סימן כד) שדן בתשובת מרן בעל שבת הלוי זצ"ל בדבר צילום נרות חנוכה המבוררת בספר שבת הלוי חנוכה בארוכה.

ונראה לי בכוננת דבריו שכיון שהוא משתמש בנרות לעשות תמונה הוי איסור. מ"מ לראות תמונה של הנרות ודאי מותר ולא גרע מהנרות עצמם.

וכן ענה הגר"י זילברשטיין שליט"א בשיעורו לשאלה אם עומד צלם לצלם את בני הבית עם נרות חנוכה. הנרות מוסיפים לו אור, האם מותר? והשיב: לא, כי גם זה שימוש בנרות.

ומאידך מובא בספר וישמע משה (עמוד ריד) של הגאון רבי משה פריד, שבו שאל את מרן הגר"ש אלישיב זצ"ל בזה"ל: האם מותר להצטלם ליד נרות החנוכה כשהנרות עצמם מועילים לאיכות הצילום דהא אסור ליהנות מנרות חנוכה, והשיב מותר דאין זו ההנאה שאסורה."

ונ"ל שהגמ' ביומא דף ע' מספרת שביום כיפור היו יושבים בבית המקדש אחרי קריאת הכהן גדול וכל אחד היה מראה לשני

סימן ט

בענין מנהגי עריכת הבדלה בתשעת הימים

בס"ד, כ תמוז תשפ"א

לכבוד

ידיד נפשי העומד לימינינו

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מו"צ בקהל עדתינו ומח"ס גם אני אודך

הנה ראיתי (באמונת חיים פר' מטו"מ) את לקט פסקי הלכות, הנוגעים לתשעת הימים, שערכת בטוב טעם ודעת.

וברצוני להוסיף בנוגע לדיני ההבדלה. על מה שהבאת (מספר מנהג ישראל תורה, אות ט'). שיין של הבדלה נותנים לקטן שהגיע לחינוך. ולא הגיע עדיין להתאבל על ירושלים, ואם אין קטן ישתה המבדיל בעצמו. (רמ"א או"ח סימן תקנ"א סעיף י', ובמ"ב שם ס"ק ע') וכן שיש שנוהגים שגם כשיש קטן שותים בעצמם.

וע"כ רציתי להוסיף מה שמובא בפוסקים כדלהלן:

מובא בספר "שלחן משה" (שו"ע סי' תקנ"א ס"ו): "ומותר לשתות יין הבדלה וברכת המזון". עם ההגהה של רמ"א: "ונוהגין להחמיר שלא לשתות יין בברכת המזון ולא בהבדלה (תשובת מהרי"ל סי' ט"ו), אלא נותנים לתינוק; ובמקום דליכא תינוק, מותר בעצמו לשתות הבדלה".

באורחות רבנו ח"ב עמ' קל"ה מביא בשם החזו"א זצ"ל, כשלא היה קטן היה שותה מעט מהיין ונותן לגדול לשתות רוב הכוס".

בערוך השולחן (או"ח סי' תקנ"א סע' כו) כתב לגבי הבדלה בתשעת הימים: "אך בהבדלה יש נוהגין לשתות ואנחנו אין שותים, ועושים הבדלה על השכר".

במעדני שלמה (בין המצרים עמ' נט) כתב שעדיף להבדיל על חמר מדינה בתשעת הימים. וכן מי שצריך להבדיל בתשעה באב כגון שהתענית נדחית משבת ליום ראשון והוא חייב לאכול או לשתות יבדיל על חמר מדינה. ובהערה הביא בשם החזו"א שלא להבדיל על חמר מדינה.

בפרדס חב"ד 12 (עמ' 143) כתוב שהרה"ק הרמ"מ מלויבאוויטש היה מקפיד על יין ולא חמר מדינה אף בתשעת הימים, מצד תורת הנסתר.

ובקונטרס 'קרא עלי מועד' (לרב יוסף דב ספטימוס, עמ' סח) הביא בהערות בשם הגר"ש ואזנר זצ"ל והגרי"ש אלישיב שחולה יבדיל על חמר מדינה כגון בירה, ולנוהגים עפ"י החזו"א יבדילו על מיץ ענבים שמדינא אינו אסור אף בסעודה מפסקת שאינו נחשב ליין.

אנו נוהגים, כפי שנהג אבי הק' רבינו זי"ע בעל שלחן משה לערוך הבדלה על מיץ ענבים (הגם שהקפיד בשאר ימות השנה על יין) וכן גם כשהיה קטן היה שותה מעט ונותן לקטן לשתות רוב הכוס.

בתפילה שיהפכו ימים אלו לששון ולשמחה

יוסף מוזס

אבד"ק קראלי

סימן י

בענין: תוכחה מתוך אהבה

לרעך כמוך, שמצד אהבתך לתקן נפשו מותר ומצוה היא, כי טוב ליסרו למרק עונותיו, אני ד' כביכול הוא יתברך מייסר לטובה לתקן אשר שיחת.

וזה שאמרו כל תלמיד חכם שאינו נוקם ונוטר כנחש וכו'.

דאף במילי דידיה הוא חטא גדול וע"י התוכחת והיסורין נתקן. עכ"ל"ק.

כמובן שנלמד לדידינו, שלפני שאנו מוכיחים, את הזולת ובפרט באופן שיתבייש, צריכים לראות באמת, אם אנו אוהבים אותו אהבת נפש, וכונתינו בזאת אכן אמיתית, ואין בנו כל נגיעות אחרות.

וכן להתבונן היטב, אם יהיה בזה תועלת, או זה דוקא יגרום ח"ו לתגובה נגד ולתוצאה הפוכה ח"ו.

בכל אופן עדיף לקיים את הפסוק (ויקרא יט, יז) לא תשנא את אחיך בלבבך, הוכח תוכיח את עמיתך [באופן המתקבל] ולא תשא עליו חטא.

בברכת התורה
יוסף מוזס

באדמו"ר הגה"ק זצללה"ה
מקראלי

בסייעתא דשמיא, ג' אמור (קדושים בחו"ל) לסדר להזהיר גדולים על הקטנים, ב' אייר תשפ"ב

לכבוד

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מרבני אנ"ש ומו"צ ברחובות

אחדשה"ט

ראה ראיתי את המאמר הנפלא בנושא רמזים בקריאת התורה, שפרסמת בעלון השבועי ש"י מרכז "אמונת חיים" דמוסדותינו הק' בעה"ת אשדוד, גליון פרשת אחרי שעעל"ט, שעורר הדים רבים וקיבלנו על כך תגובות רבות, ואף הביעו פליאה על מה שהבאתם מצדיקים קדמאי, שרמזו והביאו עליה בקריאת התורה למי שצריך לתקן חטא, היתכן לבייש את הזולת?.

ובנוגע לדידן הובא לפני ע"י אחד מחשובי אנ"ש, הספר תורת החיד"א, בו מובא בפרשת קדושים (מהספר פני דוד) ד"ה לא תקום ולא תטור כדלהלן.

...ועם כל זה אשר אנכי מצוך לא תקום ולא תטור, בדבר הנוגע לאהבת נפשו נקום ונטור לתקן, וזה שאמר ואהבת

סימן יא

בענין: הוצאת ספרים ועצה להינצל מכל פגע רע

אלא עד מקום שספריו מגיעין, ולכן ימכור אדם כל מה שיש לו ויקנה ספרים, כי דרך משל מי שאין לו ספרי הגמרא אי אפשר להיות בקי, וכמו כן מי שאין לו ספרי הרפואה לא יוכל להיות בקי בה, וכמו כן מי שאין לו ספרי ההגיון או החכמה, לא יהיה חכם בה, ולזה אמרו ז"ל מרבה מפרים מרבה חכמה, ופרש"י ז"ל על "זקנה לך חבר", חבר ממש, ויש אומרים ספרים, כי הספר הוא חבר טוב, והקורא בספרים שאולים הוא בכלל והיו חייך תלואים לך מנגד, עכ"ל

לגבי מה שכתב, "אשרי מי שזוכה להרבות כבוד שמים":

הנה המשך חכמה (במדבר שם, ג) לפרש שכל רצון צדיק הוא להרבות כבוד שמים בעולם, וכל חפצו ושאיפתו הוא שח"ו לא יהא חילול ה' בעולם. ולכך, אף שהקב"ה עצמו מבכר להעניש את הצדיק בעולם הזה על מנת לתת לו את שכרו הצפון לו לעולם הבא, מכל מקום הצדיק עצמו מבקש לקבל את שכרו בעולם הזה בדווקא, בכדי שלא ייגרם חילול ה' במה שנענש בעולם הזה. מטעם זה, אף שהקב"ה אמר: "נקום נקמת בני ישראל" שינה משה ואמר: "נקמת ה' במדין", שכן, בעוד שהקב"ה בא לנקום את נקמת בני ישראל כי חס עליהם בלבד ולא חשש

בס"ד, יום ב' ויחי י"ב טבת תשפ"ד

לכבוד

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך
ופרדס יוסף החדש

הרינו לאשר כי קיבלתי את הספר "גם אני אודך" תשובות הגר"מ חליווה (חלקים ל-ב ל-ח), ועיינתי בו היטב, וראיתי לפני ספר נפלא מאוד ובו חיזוקים רבים.

בראשית הספר, ראיתי גם את הסכמתו של הנלהבת של הגאון רבי יוסף ליברמן זצ"ל, משנת תשע"ו לספרו הראשון, שבו כותב הוא שהוצאת ספרים בהלכה או באגדה וכדו' הרי זה מרבה קדושה בישראל, והוא הכח הנגדי נגד הסט"א המתנכלת ללומדי התורה ואהלי התורה, ואשרי מי שזוכה להרבות כבוד שמים עכ"ל.

הנה בסוף הספר דרכי הגמרא (לרבינו יצחק קאנפאנטון, רבו של המהר"י אבוהב) כתב: אין חכמת אדם מגעת

ולגבי מה שכתב "שהוא כח הנגדי לסט"א" הנה מובא בתד"א (סא"ר פ"ד) כל תלמיד חכם שעוסק בתורה בכל יום תמיד בשביל להרבות כבוד שמים, אינו צריך לא חרב ולא חנית ולא כל דבר שיהיה לו שומר, אלא הקב"ה משמרו בעצמו.

על כן בוודאי שעסק התורה, ובהוצאת הספרים לאור, שמרבה תורה בעולם, ומרבה כבוד שמים, היא מגן ומושיע לנו, בפרט במצבינו כעת בארצנו הק' שזקוקים בו לישועה גדולה.

ונותר לנו אלא לברך את כת"ר, שתעלה מעלה בהרבצת התורה והגדלת התורה ולהאדירה, ויפוצו מעיינותך חוצה ביתר שאת וביתר עוז.

המצפה לישועתן של ישראל

הק' יוסף מוזס

בהגה"ק מקראלי זצללה"ה

על החטא שחטאו המדיינים כנגדו, משה רבינו חשש להיפך, רק לחילול שמו יתברך, ולכך אמר משום נקמת ה' במדין.

והוסיף בזה בספר 'הר יראה' מהגאון ר' אריה פינקל זצ"ל ר"י מיר לבאר, שאף ענין התפילה יסודו הוא להרבות כבוד שמים, וכל שאיפת הצדיקים בתפילתם היא לבקש עבור כבוד שמים. כיון שכל הבריא נבראה בכדי לפרסם שמו יתברך בעולם, ואם ח"ו מתחלל שם ה' הרי הוא פגיעה בכל הבריא, לכך גם התפילה צריכה להיות על מנת להרבות כבוד שמים בעולם

וכן אנו מבקשים בתפילה: "עזרנו אלוהי ישענו על דבר כבוד שמך", והיינו, שעיקר המטרה בנתינת השפע וסיפוק כל צרכי האדם הוא בשביל להרבות כבוד שמים. והנה, אף תפילה על הצלחה בתורה היא תפילה שיתרבה ויתגדל כבוד שמים, שהרי ריבוי לימוד התורה והפצתה בעולם מביא לידי ריבוי כבוד ה' בעולם. וכיון שכך, אין לזה גבול ואדם יכול לבקש את כל רצונו, שהרי אדם שחי על פי תורה וכל מעשיו הם לשם שמים, הרי שבקשתו אינה בקשה לצרכיו אלא צרכיו הם היכי תימצא לריבוי כבוד שמים.

סימן יב

בענין: קיפול טלית במוצאי שבת

הטלית של שבת לשבת הבאה, נמצא תיכף במוצ"ש לאחר הבדלה הוא כבר מתעסק לכבוד שבת הבאה.

ואפי' מי שאין לו טלית מיוחדת לשבת, כיון שהוא בגד של מצוה, ומשום 'זה אלי ואנוהו' מצוה להתעטף בטלית נאה, ואם ילבש טלית מקומט ומשורבב אין בזה הידור מצוה, ובזה התחיל את השבוע בהתעסקות בחיבוב מצוה.

ואכמ"ל ועוד חזון למועד

ידיך

הק' יוסף מוזס

מקראלי

בס"ד, יום ד' שופטים תשפ"ד

לכבוד

הרה"ג יהושע וועבר שליט"א

מחשובי אנ"ש באשדוד

אחדשה"ט

לשאלתך שמי שאין לו טלית לשבת האם יש ענין לקפלו במוצאי שבת

הנה מבואר בספה"ק ע"פ מש"כ המג"א בסי' ש' שמהרי"ל היה לו טלית מיוחדת לשבת והיה קופלו בכל מוצאי שבת כדי להתעסק במצוה מיד, כי במוצ"ש יש ענין מיוחד להתעסק בחיבוב מצוה, וכן פי' הא"ר בדברי מג"א כיון שאחד ממצות השבת הוא לכבדו בכסות, ממילא כיון שעתה הוא מסדר את

אגרות חיזוק והדרכה חלק ב'

עליה המונית למירון בעת מלחמה

ח

בשבח מוסרי הנפש למירון

ט

הקשר של חנוכה לסוכות, ובין פרי
החג לאופן הדלקת הנרות

ט

יום המסוגל לפרנסה

י

החובה על הקב"ה לפדות את
ישראל

יא

על מה אבדה מירון

א

חיזוק אחר הטבח בשמחת תורה

ב

עצה להשבת החטופים

ג

כיפת ברזל רוחנית

ד

המלחמה והריקוד התימני

ה

שמע ישראל - העצה להנצל מכל
פגע

ו

פריצת מלחמה בתשעה באב

ז

איגרת א

חיזוק אחר הטבח בשמחת תורה והמלחמה בדרום

בס"ד, יום א' בראשית, אסרו חג שמחת תורה תשפ"ד

לכבוד

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך ופרדס יוסף החדש

במענה לבקשתכם למספר דברי חיזוק לרגל המצב הקשה השורר בארצינו הק' ובפרט כעת בדרום הארץ.

הנה רואים אנו את אשר נתקיים בנו הפסוק אם ד' לא ישמר עיר שוא שקד שומר, ועלה בדעתי רמז למה שקרה בעיצומו של שמיני עצרת ושמחת תורה שעל"ט, שר"ת ש'וא ש'קד ש'ומר הוא כר"ת ש'בת ש'מיני עצרת ש'מחת תורה.

והנה מובא בספר העיקרים (מאמר ד פרק ו') כדלהלן: ויתבאר מכל זה שהחריצות טוב בכל דבר ובעבור זה היה שלמה משבח החריצות ואומר ויד חרוצים תעשיר (משלי י' ד'), ומגנה העצלה להעיר האדם שישתדל להשיג מבוקשו בכל מאמצי כחו, וכן אמרו רבותינו ז"ל למען יברכך ה' אלהיך (דברים י"ד כ"ט), יכול יושב ובטל, תלמוד לומר בכל מעשה ידך אשר תעשה, הנה בארו שברכת השם יתברך תגיע ותבא עם ההשתדלות, וכן אמר המשורר אם ה' לא ישמר עיר שוא שקד שומר (תהלים קכ"ז א'), אבל אם ה' ישמור עיר יפה שקד שומר, שעם השמירה וההשתדלות האנושי יגיע העזר האלהי ולא בזולתו, ובעבור זה ראוי שישתדל האדם בחזקת היד בכל הדברים שאפשר שיושגו בהשתדלות האדם, אחר שנדע שההשתדלות מועיל בכל דבר ובכל הפעולות על דרך שבארנו, ובעבור פעל אחד שנראה מגיע על צד הגזרה, כאמרם רבותינו ז"ל כי יפול הנופל ממנו (דברים כ"ב ח'), ראוי היה זה ליפול וכו', לא בעבור זה נשפוט בכל הדברים שהם בגזרה, אבל ראוי שנשתדל בכלן כאלו הן בחירות בחירה גמורה, וה' הטוב בעיניו יעשה.

כן במלבי"ם (תהלים פרק קכז פסוק א) כדלהלן: שיר המעלות לשלמה, השיר הזה ושאחריו נסמכו בכונה, שבראשון יבאר שהשתדלות האדם אין מועיל כל מאומה רק הכל נעשה ונגמר בעצת ההשגחה העליונה, ובסי' שאח"ז יבאר מתי ההשתדלות מועיל, והאופנים אשר יובילוהו אל המטרה הנכונה - אם לא ה' יבנה בית אם לא ילוה אל הבנין עזר אלוה, אך שוא עמלו בוניו בו, ואין ההשתדלות מועיל מאומה, ולא לבד בהוצאת כלל הדבר אל הפועל, שאין האדם לבדו יכול עליה בעמל בלא עזר ממרום,

כי בשמירת הדברים שכבר הם עשויים כמו בשמירת העיר הבנויה, גם בזה אם לא ה' ישמר עיר שוא שקד שומר והשתדלות האדם בשמירתה לא יועיל מאומה - ולא לבד בפעולות כלליות כי גם בפרטים:

ונסיים את במה שכתב הרמב"ן באיגרת לבנו, בני השלך על ה' יהבך והדבר מוכן ומזומן לפניך תחשוב אותו רחוק ממך מאד. ודע כי אין פיך שלך ואין ירך בגבולך אלא הכל ביד האלהים לעשות תן לבך תמיד **אם ה' לא יבנה בית שוא עמלו בוניו בו. ואם ה' יבנו שוא עמלו הורסיו בו. אם ה' לא ישמור עיר שוא שקד שומר. ואם ה' ישמור עיר חנם טרח שומר.**

על כן בוא ונתחזק באמונת וביטחון בהשי"ת שרק הוא ואין בלתו שיכולים לשמור על עם ישראל מכל צרה ומצוקה.

ויתקיים אי"ה הסופי תובות של הפסוק הנ"ל, שהוא א"י ד' ר'ופאיך. ונקיים את ונשמרתם מאוד לנפשותיכם, מאו"ד גמ' נא ואין נא אלא לשון תפילה ולשון בקשה.

אנו נזעק אל השי"ת בעת צרה וישמע שוועתינו, שהקב"ה מתאוה לתפילתן של ישראל.

המצפה לישועתן של ישראל

הק' יוסף מוזס

בהגה"ק מקראלי זצללה"ה

איגרת ב

בס"ד, יום ב' תולדות ער"ח כסלו תשפ"ד

לכבוד

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך ופרדס יוסף החדש

במענה לשאלתכם, ובקשתכם מצ"ב

דברי חיזוק ומתן עצה טובה, שנזכה שהחטופים ישובו לביתם בריאים ושלמים
כידוע מה שהתחולל בשנה האחרונה בארץ ישראל, כשעם ישראל סבל בשנה האחרונה, ממחלוקת ושנאת חינם, והגדישו את הסאה, כשהפריעו ביום הכיפורים האחרון בראשית השנה, לתפילה ברוב עם, שגרמה לעגמת נפש רבה, בכל שדרות הציבור, וכל זאת פחות משלושים יום, קודם שפרצה המלחמה, בטבח הנורא בשמחת תורה, ואכמ"ל, שלא נבוא לקטרג ח"ו.

בחודש האחרון ישנה ב"ה אוירה של אהבה שלו' ורעות, ורצון לאחדות, ורוב רובם של המעורבים מביעים חרטה עמוקה על מה שנעשה. ואין לנו אלא לבדוק, האם זה מספיק בכדי לכפר על העבר, בכדי שנראה ניסים ונפלאות.

הנה במסכת יומא נאמר במשנה "מלל חטאתיכם לפני ה' תתקוהו (ויקרא טז, ל), עברות שבין אדם למקום, יום הכיפורים מכפר. עברות שבין אדם לחברו, אין יום הכיפורים מכפר, עד שירצה את חברו". ובמסכת בבא קמא תנן: "אע"פ שהוא נותן לו [דמי חבלתו], אינו נמחל לו עד שיבקש ממנו, שנאמר (בראשית כ, ז) ועתה השב אשת האיש".

והנה הרמב"ם כתב בתחילת הלכות תשובה (פ"א ה"א) "וכן החובל בחברו והמזיק ממנו, אף על פי ששילם לו מה שהוא חייב לו, אינו מתכפר, עד שיתוודה וישוב מלעשות כזה לעולם, שנאמר מכל חטאות האדם".

עוד כתב הרמב"ם הלכות חובל ומזיק) "אינו דומה מזיק חברו בגופו, למזיק ממנו. שהמזיק ממנו חברו, כיון ששילם מה שהוא חייב לשלם, נתכפר לו. אבל חבל בחברו, אע"פ שנתן לו חמשה דברים, אין מתכפר לו, ואפילו הקריב כל אילי נביות, אינו מתכפר לו ולא נמחל עונו, עד שיבקש מן הנחבל וימחול לו".

בסוגיית הגמרא ביומא (פו, א) הקשה רב סתירה בין הפסוק "אשרי נשוי פשע כסוי חטאה" (תהלים לב, א), לפסוק "מכסה פשעיו לא יצליח" (משלי כח, יג), ותיריך: "הא בחטא מפורסם [טוב לו שיוודה ויתבייש, ולא יכפור בו] הא בחטא שאינו

מפורסם" [לא יגלה חטאו, וכבוד השם הוא, שכל מה שאדם חוטא בפרהסיא מיעוט כבוד שמים הוא]. ורב נחמן תירץ: "כאן בעבירות שבין אדם לחברו [יגלה לרבים, שיבקשו ממנו שימחול לו], כאן בעבירות שבין אדם למקום."

הרמב"ם (פ"ב ה"ה) פסק כרב נחמן, שיש להתוודות ברבים רק על עבירות שבין אדם לחברו, אך את העבירות שבין אדם למקום אין לפרסם. ואילו הראב"ד (שם) כתב "וכן בעבירות מפורסמות ומגולות אע"פ שאינם עם חברו, שכמו שנתפרסם החטא, כך צריך לפרסם התשובה ויתבייש ברבים". ועי' בשו"ע (סי' תרז סע' ב) ובמשנה ברורה להלכה, על מה מתוודה בקול ובלחש, וכתב בשער הציון (ס"ק ג) "ועוון שבין אדם לחברו, אם הוא מפורסם לרבים, לכו"ע מותר לאומרו בקול רם. ודעת הרמב"ם בזה דאפילו באינו מפורסם גם כן שרי, ונכון גם כן לעשות כן."

במשנה ברורה או"ח סי' תרו' סע"ק ב' כתב כי נכון לכתחילה שהפוגע ילך בעצמו אל הנפגע ויבקש את סליחתו, אך אם קשה לו לפוגע ללכת בעצמו, או שהוא יודע כי כדאי יותר לשלוח אדם אחר שישימש כשליח אשר יוכל לקרב את דבר הפיוס אל ליבו של הנפגע, אזי יכול הפוגע להסתייע באחר ולא ללכת בעצמו.

הנפגע יאמר בפה מלא "סלחתי" ע"פ חידושו של רבנו בחיי שעוון מכירת יוסף לא נמחל לשבטים, כי יוסף הצדיק לא אמר להם בפה מלא "מחלתי".

על כן יש לצאת במיזם "מחילה וסליחה" לעורר את כל איש ישראלי, באשר הוא כאיש אחד ובלב אחד, לכל עדותיו ולכל גוונים, ימין ושמאל, חרדים וחילונים, לבקש סליחה ולמחול אחד לשני, ולומר בפה מלא, שמוחלים וסולחים.

וכן כאו"א לפני קריאת שמע, יכוון בעת אמירת הרינו מוחל לכל מי שהכעיס והקניט, ולהקדיש זאת לזכות החטופים. ובוודאי אף יעורר רעש גדול בשמים, ויקויים בנו הפסוק (ישעיהו נד, ג) קִי-יָמִין וּשְׂמֹאל תִּפְרָצִי וְזָרְעָךָ גֹּיִם יִלְשׁוּ וְעַרְיָם נִשְׂמָוֹת יִנְשִׁיבוּ: בזכות זאת נזכה שהחטופים, ישתחררו וישובו כולם במהרה לביתם בריאים ושלימים.

המצפה לישועתן של ישראל

הק' יוסף מוזס

בהגה"ק מקראלי זצללה"ה

איגרת ג

כיפת ברזל רוחנית

בס"ד, יום ה' דברים חזון, תשפ"ד – אור לה' אב הילולת האר"י הק' זי"ע

לכבוד

ידיד נפשי ואהוב ליבי העומד לימיני בכל עת

הרה"ג **גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א**

מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך ופרדס יוסף החדש

אחדשה"ט

הנה שומעים אנו בימים האחרונים אשר אויבי ישראל שלחו כמה פעמים כטבמיי"ם והצבא לא הצליח להפיל אותם, עד שהתפוצצו להם לבדם, אך הם לא גרמו לזנק בגוף לשום בר ישראל. (היו כמה שנפצעו והתברר שזה היה מטיל היירוט ולא מהכטב"ם שלא הופל).

וכן היה לפני כמה חודשים ששיגרו מאיראן מאות טילים כטבמיי"ם, ורובם הגדול נפלו להם בדרך, ורק טילים בודדים הגיעו לשערי ארץ הקודש, ובחסידי שמים מגולים לא היו מהם נפגעים בנפש.

והנה ראיתי בעלון באר בשדה (דברים גליון 447) בו מביאים דבר פלא מספר "מילין סתימין" (אשר חיבר נאמן ביתו של הרה"ק רבי מנחם נחום משטפנשט, הגה"ח ר' משה אליעזר קלארפעלד זצ"ל בעמח"ס "ספיח קציר")

אשר הוא כותב ששמע מפ"ק של רבו הרה"ק מנחם נחום משטפנשט זי"ע כי "לפני ביאת משיח צדקנו יכסו בני ישראל את עצמם במין מחסה, כמו שמושחים את האדם במשחה [בלשון קדשו: "וועלין יודין זיך אן שמירען מיט אזא מאסט"], שתגן עליהם לבל יפגעו בהם החיצים והבליסטראות של שונאיהן. ואע"פ שלא יהיה צורך לזה, אלא שזה יהיה על פי דרך הטבע, כי הרי כוחו של הקב"ה גדול ורב יותר מכל הכוחות. וכפי שאנו רואים זאת אצל סנחריב, שהקב"ה עשה שביליה אחד היה מה שהיה (כדאיתא במלכים ב' י"ט ל"ה) שכל צבא סנחריב מתו בלילה אחד, ואנו יושבים ומצפים כבר מתי יעזור לנו השי"ת...".

יה"ר שאכן יעזור לה' שיקויים בהם הפסוק (תהלים לז, טו) **חרבם תבוא בלבם** וקשתותם תשברנה:

ונזכה במהרה לראות בביאת משיח צדקינו ובגאולה האמיתית והשלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים אכ"ר.

המצפה לגאולת ישראל

הק' **יוסף מוזס**

בהגה"ק מקראלי זצללה"ה

איגרת ד

בס"ד, יום ב' יחי' יב טבת תשפ"ד

לכבוד

הרה"ג **גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א**
 מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך ופרדס יוסף החדש

הקשר של המלחמה לריקוד התימני ומה בא לעורר אותנו

א. כידוע מה שהתחולל בתקופה האחרונה, שבנוסף לישמעאלים העזתים, קמו עלינו החותיים מתימן.

ופלא הוא הרי מעולם לא היה לנו איתם כל סכסוך ותביעה כל שהוא.

ב. החותיים משתמשים כחלק מתעמולתם והמלחמה הפסיכולוגית, בריקודים בסגנון התימני הידוע. ומעולם לא שמענו כזאת שמלחמה מתנהלת באמצעות ריקודים.

אלא חשבנו לומר בהקדם המאמר שכידוע אין מקרה בעולם, וכפי שמפרשים הרמז שמקרה הם אותיות המילים רק מה' ושכל דבר הם מאיתו יתברך.

וכמובא בספה"ק צדקת הצדיק (אות קנו) לר' צדוק הכהן מלובלין זיע"א. שיש להאמין באמונה שלימה שאין שום מקרה בעולם וכל מה שיארע לו ידע שהכל בכוונת מכוון יתברך שמו.

ודבר זה הוא באמת עיקר הכל וכל תרי"ג מצוות התורה הם רק עיטין להגיע לידיעה זו שהכל מהשם יתברך.

על כן יתכן לומר שבא לעורר את צעירי הצאן, שאל יזנחו את המסורת, וכידוע רבים מבני תימן הצעירים כבר נוהגים מנהגי ספרד וכו' וכן את הריקוד המסורתי כבר לא כולם יודעים.

כן ראינו בכל המלחמה שהחלה בשמחת תורה, אחרי שפגעו בשומרי המסורת, ביום הקדוש לכלל ישראל.

ומאידך רבים מהניצולים, העידו שהם התחזקו במסורת ובמנהגי אבותיהם.

על כן בואו ונבין את הרמז ונתחזק במסורת אבות, כל אחד לפי דרכו כפי שראה בביתו ובקהילתו הק'.

ונסיים המעשה נורא הוד, אותה סיפר המגיד מישרים הגאון רבי יעקב גלינסקי זצ"ל:

יהודי סוחר גדול שהתגורר בסין הרחוקה, החליט לייבא בעצמו סחורות מאירופה לסין, נסע לאירופה ויצר קשרים עם יצרנים וספקים.

בדרכו חזרה לסין, החליט לעבור במעונו הקדוש של מרנא ה'חפץ חיים' בראדין, וכך עשה. לאחר כמה ימים הגיע לעירה ראדין, ונכנס לבית ה'חפץ חיים'.

אחרי שהציג את עצמו כיהודי המתגורר בסין הרחוקה, התעניין החפץ חיים: "מה נשמע בסין?"

נאנח היהודי, והחל לספר קורות חיי היהודים בסין הרחוקה: "העניינים יגעים, אין חינוך יהודי, אין שחיטה כשרה, ישנם ניסיונות קשים בשמירת השבת, ה' ירחם".

החפץ חיים לא התפעל וענה: "צרתכם צרת רבים בדורנו, בקהילות רבות מאוסטרליה ודרום אפריקה, ועד לדרום אמריקה וצפונה. חיברתי עבורכם את ספרי 'נדחי ישראל', קח עמך כמה ספרים, תפיץ אותם בסין, הם מורים איך להחזיק מעמד בתנאים קשים".

"ומה עוד נשמע בסין?", התעניין מרן החפץ חיים, ענה היהודי ש"כבר זה כמה שבועות שיצאתי משם...". ותמה הוא לעצמו הרי כבר

סיפרתי לחפץ חיים על המצב הקשה של יהודי סין, ומה עוד מעניין את החפץ חיים מהקורה בסין?

המשיך החפץ חיים והתעניין: "לפני שהפלגת על מה דברו שם בסין, על מה דיווחו העיתונים?"

ענה היהודי: "הסינים בנו סכר ענק, שפינה עמק שלם להתיישבות חקלאית, אבל הוא נבנה ברשלנות, ומסת מים אדירה הגיעה אליו וערערה אותו, הוא קרס ומאה אלף סינים טבעו למות!!", "או ואבוי", הזדעזע החפץ חיים, "מדת הדין מתוחה, עד לסין הרחוקה היא הגיעה!". פנה היהודי לחפץ חיים: "ילמדנו רבינו: הרי כשסיפרתי לרב על מצבם העגום של היהודים בסין, הרב הגיב בהשלמה, ואילו כשסיפרתי על טביעתם של איכרים סיניים, הרב מזדעזע כל כך..."

"ברכות יחולו על ראשך", אמר לי החפץ חיים ושאל: "תגיד לי בורשא היית?!", "בודאי!", ענה היהודי, "הרי לראדין מגיעים דרך ורשא". המשיך החפץ חיים: "כמה יהודים גרים בוורשא? ומה חלקם באוכלוסיה?". ענה לו היהודי: "אומרים שכשלושת מאות אלף יהודים מתוך מיליון תושבים". "אמור נא לי", המשיך החפץ חיים, "אילו היית רואה אדם העומד בכיכר העיר בוורשא, ונואם באידיש, אל מי הוא מדבר?". "מה השאלה?", ענה היהודי, "בודאי הוא מדבר ליהודים בוורשא!".

"אבל אתה אמרת שהיהודים הם מיעוט בוורשא", הקשה עליו החפץ חיים, חייך היהודי: "אכן היהודים מיעוט, אבל רק הם מבינים אידיש, ואם דיבר באידיש בודאי מדבר אליהם!".

אמר לו החפץ חיים: "כדברך! הלא תבין- שיטפון הגורף מאה אלף יצורי אנוש, 'מי במים' השם ירחם, שפת שמים הוא! זה איתות ממרום! אך מי מבין את האיתות הזה, מי יתבונן ומי יזדעזע ממנו?! הסינים?! הם הרי אינם מבינים שפה זו, אם כן אל מי פנו, למי אותנו? לנו היהודים! אבל אנחנו שנמצאים בראדין, מהיכן נדע על נאום שמימי כזה שנאמר בסין? הנה הביאך ה' לכאן לראדין, כדי שנשמע את על הנאום השמימי הזה!..."

הנה לנו מבטו הנכון והמפוכח של מרן החפץ חיים, ומזה לנו לימוד, כמה כל דבר מעשה או מקרה אשר קורה לנגד עינינו, יש בו כדי ללמדנו, ולכל הפחות להתבונן האם יש בו כדי ללמדנו, האם נשלח משמים אלינו ולקרבונו כדי שנתעורר, ומצוים אנו לא לזלזל בשום איתות, לנסות לראות ולהתבונן האם מכוון הוא אלינו, ואז נזכה להתעורר ולא להזדקק ח"ו לסימנים ורמזים יותר גלויים וחזקים.

המצפה לישועתן של ישראל

הק' יוסף מוזס

בהגה"ק מקראלי זצלה"ה

איגרת ה

שמע ישראל - העצה להנצל מכל פגע

בס"ד, יום ג' ויגש ז' טבת תשפ"ד

לכבוד

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך ופרדס יוסף החדש

לשאלתכם, מצ"ב דברי חיזוק ועצה טובה על הדבר הנורא שבמלחמה בארץ הקודש, נהרגים ל"ע יהודים רבים בידי יהודים בשוגג

בפרשתן (בראשית מו כט) "ויאסר יוסף מרכבתו ויעל לקראת ישראל אביו גשנה וירא אליו ויפל על צואריו ויבך על צואריו עוד", ופירש רש"י - אבל יעקב לא נפל על צוארי יוסף ולא נשקו, ואמרו רבותינו שהיה קורא את שמע.

"שמע ישראל, ה' אלוהינו ה' אחד!" קריאה נצחית זו, שנאמרה על ידי בניו של יעקב אבינו, נאמרה על ידי יהודים לאורך כל הדורות. אנוסי האינקוויזיציה אמרו אותה כשהם הועלו על המוקד, ומיליוני היהודים שפסעו למותם בתאי הגזים קראו אותה רגע לפני שעצמו את עיניהם.

הראשונים שקראו 'שמע ישראל' עוד טרם שהפכה למצוות עשה של קריאת שמע, אלו בני יעקב אבינו, במעמד המרגש בו אביהם נפרד מהם לפני מותו. בקריאתם זו של 'שמע ישראל' הצהירו הצהרת אמונה בקב"ה, שמשמשת עד היום ל'שבועת האמונים' בקב"ה, כפי שמובא במדרש בראשית רבה (וילנא) פרשת ויחי -

"...מכאן זכו ישראל לקריאת שמע, בשעה שהיה יעקב אבינו נפטר מן העולם קרא לשנים עשר בניו אמר להם שמעו אל ישראל שבשמים אביכם שמא יש בלבבכם מחלוקת על הקדוש ברוך הוא? אמרו לו 'שמע ישראל אבינו' כשם שאין בלבך מחלוקת על הקדוש ברוך הוא, כך אין בלבנו מחלוקת. אלא ה' אלהינו ה' אחד אף הוא פירש בשפתיו ואמר 'ברוך שם כבוד מלכותו לעולם ועד', רבי ברכיה ורבי חלבו בשם רבי שמואל הדא הוא שישיראל משכימים ומעריבים בכל יום ואומרים שמע ישראל אבינו ממערת המכפלה אותו דבר שצוינתו עדיין הוא נוהג בנו ה' אלהינו ה' אחד".

מי שהניח את היסודות לקריאה זו של 'שמע ישראל' של קבלת גזר הדין בלי מחלוקת עם הקב"ה, אפילו לפני הליכה למוות, היה רבי עקיבא שמעשהו שימש מודל ואבן-יסוד לכל מוסרי הנפש בכל הדורות. וכך מספרת הגמרא במסכת ברכות (א"א): -

"בשעה שהוציאו את רבי עקיבא להריגה זמן קריאת שמע היה, והיו סורקים את בשרו במסרקות של ברזל, והיה מקבל עליו עול מלכות שמים. אמרו לו תלמידיו: רבינו, עד כאן? אמר להם: כל ימי הייתי מצטער על פסוק זה בכל נפשך - אפילו נוטל את נשמתך, אמרתי: מתי יבא לידי ואקיימו, ועכשיו שבא לידי לא אקיימו? היה מאריך ב'אחד' עד שיצתה נשמתו ב'אחד'. יצתה בת קול ואמרה: אשריך רבי עקיבא שיצאה נשמתך באחד."

אחרי שראינו שקריאת 'שמע ישראל' היא אבן היסוד של החיבור ליהדות, נדגיש שזו לא רק ענין של רגש, אלא זו מצוות עשה ואחת מתרי"ג מצוות והיא עיקרה של מצוות קריאת שמע. גם מעת שפרצה המלחמה בשמחת תורה בטבח הנורא בישובי העוטף בדרום הארץ, שמענו על יהודים רבים וטובים אף כאלו שהיו רחוקים מדתם, שצעקו שמע ישראל, ורבים וטובים ניצלו ב"ה בזכות זה.

הנה לדאבון ליבנו, שומעים אנו שוב ושוב על חיילים ואזרחים יהודים שנהרגו ע"י יהודים, הנה חלק מהטעויות נובעות שלא היתה להם זהות יהודית בולטת, כגון פאות או ציצית, ובפרט בסערת המלחמה שהרי שהאויב התלבש לא אחת במדי חייל ישראלי. וכן שמענו על הפיגוע בכניסה לירושלים בו נהרג אזרח יהודי בשוגג ע"י חייל שטעה בו ועל אף שזעק שהוא יהודי, המשיכו לירות בו והרגוהו. וכן בשבת שעברה נהרגו 3 חטופים שברחו עם דגל לבן בידיהם, ע"י החיילים שחשבו שהם מחבלים, ועל אף שאחד מהם זעק הצילו הצילו בעברית, זה לא עזר לו והרגו אותו ל"ע. מאידך שמענו בכל הדורות על רבים וטובים שניצלו, בעת שזעקו "שמע ישראל" שהיא הסיסמה היהודית.

כפי שמשופר במלחמת העולם הראשונה, היו חיילים יהודים שנלחמו משני צידי הגבול, דהיינו בצבא הגרמני ובצבא הרוסי, רגע לפני שהרגו אחד את השני צעק החייל מצד הגרמני שמע ישראל וענה לו חייל מצד הרוסי ד' אלוקי ד' אחד, ועצרו את האש וכן ניצלו חייהם. ורק לאחרונה פורסם על חייל יהודי מהצבא האוקראיני, שנלחם ברוסים שרגע לפני... צעקו שמע ישראל, והכירו ששניהם יהודים והפסיקו את האש וניצלו חייהם. כן סיפר יהודי אחד מהעוטף, שבמצאי שמחת תורה באו לחלצו מהממ"ד ואמר לו שהם צה"ל, לא האמין להם אחר שהמחבלים השתמשו גם הם בטריק הזה, עד שאמר להם שמע ישראל וביקש מהם שימשיכו את הפסוק וכך פתח להם. ולגבי החשש שהמחבלים ינצלו זאת ויגידו אף הם שמע ישראל בכדי להטעות, ולמשוך את היהודי למלכודת, היא כלל לא קיימת. שהרי לא שמענו באלפיים שנות גלות, שגויים התחזו ליהודים באמירת שמע ישראל, שהיא יסוד ושורש אמונת ישראל.

על כן בוודאי חובה גדולה היא לפרסם, בכל תפוצות ישראל, שבכל עת צרה לזעוק, את הסיסמה היהודית "שמע ישראל" ובוודאי בזכות ינצלו מכל צרה ומצוקה.

עכ"ד המצפה לישועתן של ישראל

הק' יוסף מוזס

אבד"ק קראלי

בהגה"ק מקראלי זצלה"ה

איגרת ו

בענין: מלחמה בתשעה באב

בס"ד, יום ה' דברים חזון, תשפ"ד - ערב הילולת האר"י הק' זי"ע

לכבוד

ידיד נפשי ואהוב ליבי העומד לימיני בכל עת
 הרה"ג **גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א**
 מו"צ בק"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך ופרדס יוסף החדש

אחדשה"ט

הנה מה שעוררת על החשש שאיבי ישראל יפתחו במלחמה כוללת על תושבי ארץ הקודש, בתשעה באב, ואמרת שכמו שהמן הרשע חשב שמשה רבינו מת בפורים ולא ידע שגם נולד בפורים, כן בתשעה באב אמנם נחרב בית המקדש, אבל מה שהם לא יודעים שהמשיח נולד בתשעה באב, והרי הוא זמן הגאולה.

הנה הרה"ק רבי צדוק הכהן מלובלין בספרו 'פרי צדיק', מביא את דברי הירושלמי (ברכות ב, ד) והמדרש (איכה רבה א, נא), שבתשעה באב תיכף אחר החורבן נולד משיח, ומוסיף שכך בכל שנה בתשעה באב נולד נפש ורוח של משיח, שבכל דור ודור יש נפש אחד שראוי להיות משיח, אם יהיה הדור זכאי.

ומוסיף אודות השפעת 'שבת חזון', כי הנה השבת שאח"כ בימי המעשה חל תשעה באב אין יום חורבן בית אלוקינו נכלל בו, כי שבת היא רק כללא דכל ברכאן וקדישין. אבל מה שמיום תשעה באב הוא יום הולדת נפשו ורוחו של משיח, זה כלול בשבת שקודם תשעה באב, שממנו מקבל יום ת"ב את הקדושה, ולכן נקרא 'שבת חזון' שבו ראוי שייולד משיח.

ועל כך מסופר ששנה אחת בתשעה באב בצפת, פנה הרה"ק ה'אמרי חיים' זי"ע אל הרה"ח נחום ברכר ז"ל ששהה שם, ואמר: 'מזל טוב! - נולד המשיח!'

הנה בחורבן בית המקדש בתשעה באב נאמר "שפך חמתו על עצים ואבנים", ותשעה באב נחשב כמועד כנאמר במגילת איכה (א, טו) קרא עלי מועד.

וכן מובא בשל"ה הק' כדלהלן: ותשעה באב נקרא מועד, כמו שנאמר (איכה א, טו) 'קרא עלי מועד', על שם עתיד שיהיה חג. על כן תשעה באב תמיד חל כמו שחל יום ראשון של

פסח, שבו יצאו ישראל ממצרים שהוא מעין גאולה דלעתיד, כמו שנאמר (מיכה ז, טו) 'כימי צאתך מארץ מצרים אראנו נפלאות'.

וכן נפסק בשלחן ערוך (או"ח סימן תקנט סעיף ד) אין אומרים תחנון (ולא סליחות) (הגהות אשירי) בת"ב, ואין נופלים על פניהם משום דמקרי מועד.

ואמר **ירמיהו הנביא** באיכא: (ג, לח) מפי עליון לא תצא הרעות והטוב. ניחא הרעות לא יצאו מפי עליון, אבל למה נאמר גם על "הטוב" שלא יצא מהשם.

מבאר אור החיים הק', היות האדם צדיק. למרות שלהיות צדיק זו טובה עצומה, אותה לא מורידים מהשמיים. היא תלויה בבחירת האדם. ולכן קושר ירמיהו הנביא בין הרעות לבין טוב הצדיק. כדי שנוכל אנו להיות צדיקים בבחירתנו, נתנו לנו אפשרות לעשות רע. מנקודה זו צומחות כל הרעות ובאות לעולם, רואים אנו שזה תלוי רק בנו.

ונסיים במעשה פלא שמשופר שבתשעה באב תרע"ד פרצה מלחמת העולם הראשונה. רבים באו לבעלזא ובכו בכי מר על כי נקראו לצבא. אמר אז כ"ק מרן מהרי"ד מבעלזא זי"ע: מזה שצרה התחילה בתשעה באב, הוא חושש מאוד שתימשך כבר עד ביאת גואל צדק... וד"ל.

יהי רצון שנחזק ונתחזק בעד עמינו, בתורה ותפילה ומעשים טובים, ובזאת יפלו כל אויבינו מבית ומבחוץ, ונזכה במהרה לראות בביאת משיח צדקינו ובגאולה האמיתית והשלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים אכי"ר.

המצפה לישועת ישראל

הק' יוסף מוזס

בהגה"ק **מקראלי** זצוק"ל

איגרת ז

עליה המונית למירון בעת מלחמה

בס"ד, ליל יד אייר פסח שני תשפ"ד

לכבוד

הגאון גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מו"צ בקה"ק ומח"ס "גם אני אודך"

הנה במה ששאלת לגבי העליה למירון בהאי שתא, ביומא דהילולא דרשב"י, אפשר הרי לדון ולפלפל בפלפולא של תורה ולהרחיב בענין, אבל היות והזמן קצר, אענה בקוצר אמרין.

לענ"ד היות ואתרא קדישא מירון, מסוגל לישועה גדולה בכל העינים, בפרט ביום לג בעומר יש לחלק:

א. אלו הנוסעים למירון בכל שנה בכדי לשמוח בשמחת הרשב"י גרידא, בוודאי שאין להם לנסוע השנה.

ויוכלו לעשות זאת בקבר שמעון הצדיק ושמואל הנביא וכו'. או/ו במסגרת קהילות הקודש בכל אתר ואתר.

ב. אלו שזקוקים לישועה גדולה, בפרט עבור חולה מסוכן וכו', בודאי יש לאפשר להם לעלות מירונה, ויעשו השתדלות לקבל אישור עליה מהרשויות.

ג. כן מן הרצוי היה לסדר שבעלי החלאקות, יוכלו לעלות מירונה עם בניהם.

יה"ר שעד ל"ג בעומר, תשקוט הארץ, ונזכה לביאת הגואל במהרה בימינו, אכי"ר.

בתקוה לבשורות טובות

הק' יוסף מוזס

בהגה"ק מקראלי זי"ע

איגרת ח

בשבח מוסרי הנפש למירון

בס"ד, לד בעומר תשפ"ד, יומא דהילולא של הרה"ק הרמ"מ מרמינוב זי"ע

לכבוד

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
מו"צ בקה"ק קראלי ומח"ס גם אני אודך

אחדשה"ט

הנה גם גם שישנם דעות לכאן ולכאן בענין העליה למירון בשעת מלחמה וחשש לסכנה מיידית, אי אפשר להתעלם ממוסרי הנפש אשר מוכנים לסכן את חייהם ולא לוותר על העליה לרבי שמעון שמראים בזה שמקושרים אליו מעמקי נשמתם. כפי שנאמר ארץ ישראל נקנת ביסורין

מסירות נפש זו לא החלה מהיום כידוע ולדוגמה מביא אני ציטוט (שמביא הגרש"ב גנוט) מסיפורו של הרה"ח אליעזר שפר ז"ל חד מן חבריא דחסידי קארלין. שמספר כדלהלן:

במלחמת ששת הימים. "שירתתי בצנחנים, ובאותה שנה, שנת תשכ"ז ל"ג בעומר חל במוצ"ש. הלכתי אז למוטה גור, שהיה מפקד החטיבה, חטיבה 55, ואמרתני לו שאני רוצה לנסוע לל"ג בעומר למירון. הוא אמר לי: "נפלת על הראש? כל רגע צפויה תקיפה ולא ידוע מתי תתחיל המלחמה. אבל" – הוא הוסיף ואמר – "אני מכיר אותך, אתה הרי תלך בכל מקרה, אז אני אומר לך מראש: אם אתה חוזר ואנחנו לא במקום שחנינו (שהיה במחנה ישראל, מול נתב"ג) לך ישר לכלא 6 ותתארח שם לחודש, אין צורך לבוא אליי לשפיטה, אני שופט אותך מראש..."

הלכתי למירון באותה שנה, אני מגיע למקום, ואין זכר להדלקה, אין כליזמריים, החצר ריקה. אבל אני – שמרתי על המסורת. התקדמתי לכיוון הציון, ופתאום אני שומע שירה מאחד החדרים. אני עולה למעלה, ואני רואה את האדמו"ר רבי מרדכי מזועהיל זצ"ל שר עם כמה מחסידיו. אנחנו אמנם משתייכים לחסידות קרלין, אבל הכרתי אותו. היו שם באותה שנה אולי עשרה אנשים. הרבי שראה אותי, חייל צעיר, מולו, שאל מה קורה? אבל אני לא ידעתי יותר מאחרים מתי תפרוץ המלחמה. לפני לכתני הוא נתן לי את ברכתו. "לאחר מכן ניגשתי לציון עצמו, שם מצאתי את חכם אהרון, יהודי שהיה גר במירון כל השנה, כבר אז. חכם אהרון הגיע מקווקז ברגל, ולא עזב את מירון גם כשהיה יישוב ערבי כולו. אף

הוא נתן לי ברכה, ולאחר מכן חזרתי לחטיבה. אני יכול לומר בוודאות שבמירון של שנת תשכ"ז היו שם רק ר' מרדכי מזוועהיל, חכם אהרון, שהיה ליד הציון יום ולילה, וכמה חסידים. באותו זמן גם הייתה 'האפלה' ואי אפשר היה לעשות הדלקה או בכלל להדליק אורות, כדי שהאויב לא יפציץ מקומות מוארים. גם מעבר לאותה שנה, הציבור במירון עוד היה קטן באופן כללי."

בשנת התש"ח, בזמן מלחמת העצמאות, סיפר שפר, לא היה אפילו לא אדם אחד בציון, עד כמה שהוא יודע. "עוד לא פגשתי מישהו שהיה שם באותה שנה. הייתי נער צעיר, וברגע ששמעתי שמירון שוחררה, מיד הלכתי לשם עם חבר. אבל בל"ג בעומר של אותה שנה, גם הפלוגה הדתית וגם יוסף הגלילי, מאבות המיישבים במירון, לא היו במירון בתש"ח. כשהגעתי למירון אחרי ששחררו אותו, ביקשנו סליחה מרבי שמעון ורבי אלעזר בנו שלא זכינו להגיע לציונו בל"ג בעומר." (ס"צ)

כן מסופר כי בחודש אייר תשכ"ז היה מצב בטחוני מסוכן ביותר והתנועה היתה אסורה. היתה אז מדיניות האפלה והכל היה חשוך. ה"אמרי חיים" הודיע שברצונו לנסוע למירון, כדי להעתיר לשלומם של היושבים בציון בקבר הרשב"י זי"ע, אך עזרתו מקודש, הרבנית ע"ה, וגם בנו כ"ק האדמו"ר הישועות משה זצ"ל, ניסו לשכנעו בכל כוחם לבל ייסע עד מירון, אך ה"אמרי חיים" היה נחרץ והוא הודיע באופן חד משמעי שהוא נוסע למירון ויהי מה. הוא נסע, יחד עם בנו ה"ישועות משה" זצ"ל למירון והם הגיעו ל"אזור המלחמה". כל מירון היה מלא וגדוש בחיילים וטנקים. המפקדים תמהו מה עושה כאן הרבי, אך הם איפשרו לו להיכנס לציון פנימה.

הרבי ביקש שאיש לא ייכנס איתו. הוא נכנס לבדו, השתטח על הציון בהתרגשות עזה והחל לקרוא בקול רם ובבכיות עצומות תהילים. רק לעמוד בחוץ ולשמוע כבר היה זה מחזה נורא הוד וכשהסתיימה תפילתו אמר הרבי זי"ע ש"ברוך השם! פעלנו ישועה קרובה". והישועה, כך כולנו יודעים, אכן לא איחרה לבוא.

רואים אנו שבכל הדורות, יהודים רבים בהם גדולי דור מסרו נפשם לנסוע לג בעומר לרבי שמעון במירון.

הרי לנו מעשה רב של הרה"ק רבי מרדכי מזוועהיל זצ"ל, שבעיצומם של מלחמות ומצב ביטחוני חמור, עלו במס"נ לציון הק' ופעלו ישועות לכלל ישראל..

הרי לנו שבחם וזכותם של מוסרי הנפש הראויה לתשבחות ואשריהם ואשרי חלקם.

כמובן צריכים לאחוז בזה באמת, ולא כל אחד בדרגא דילה, שיוכל למסור נפשו עבור זה.

ונהרא ונהרא פשטא

ויה"ר שזכות רשב"י תגן עלינו ועכ"י ונזכה במהרה לגאולה האמיתית והשלימה, מתוך רחמים וחסדים מגולים אכי"ר.

הכותב למען עמו ישראל באהבה

הק' יוסף מוזס

בהגה"ק מקראלי זי"ע

איגרת ט

הקשר של חנוכה לסוכות, ובין פרי החג לאופן הדלקת הנרות

לכבוד

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א
 מו"צ בקהילתינו הק' ומח"ס גם אני אודך

במענה למה שביקשת שנעלה על הכתב, את מה שביארנו בליל זאת חנוכה אחר הדלקת הנרות, על הקשר של חנוכה לסוכות, והקשר בין פרי החג לאופן הדלקת הנרות, ומה הטעם לשמונה ימי חנוכה, בעוד שהנס היה רק שבעה ימים.

הנה מצאנו קשר בין חנוכה לסוכות. בגמרא (שבת כא ב) באחד ההסברים בשיטת בית שמאי, שטעמם לפסוק פוחת והולך הוא כנגד פרי החג.

ונביא את לשון הגמרא (בבלי, שבת כא ע"ב) ..בית שמאי אומרים: יום ראשון מדליק שמונה, מכאן ואילך פוחת והולך, ובית הלל אומרים: יום ראשון מדליק אחת, מכאן ואילך מוסיף והולך. אמר עולא: פליגי בה תרי אמוראי במערבא, רבי יוסי בר אבין ורבי יוסי בר זבידא, חד אמר: טעמא דבית שמאי — כנגד ימים הנכנסין, וטעמא דבית הלל — כנגד ימים היוצאין. וחד אמר: טעמא דבית שמאי כנגד פרי החג, וטעמא דבית הלל — דמעלין בקודש ואין מורדין

ולכאורה קשה, מה שייך פרי החג לנרות חנוכה? המהרש"א בחידושי אגדות (ובדרך דומה כתב הפני יהושע שם) ביאר שהדימיון הוא 'טכני', היינו שכמו שמצינו בפרי החג שלמרות שיש דין של מעלין בקודש, כשיש סיבה וטעם לעשות אחרת עושים, כגון כנגד אומות העולם בפריים, הוא הדין בכל דבר אם יש טעם וסיבה לא לפעול באופן של מעלים בקודש משנים ועושים לפי הטעם, ובחנוכה: "איכא טעמא כמו שכתבו הבית יוסף והרא"ם בתירוץ א' שהיה הנס גם בליל ראשון לפי שהיה מעיקרא מתחלק לח' חלקים נמצא ח' חלקים שמן היו פוחתין והולכים מלילה ללילה. והכי קאמרי בית שמאי כנגד פרי החג, כיון דאיכא טעמא לית לן למיחש להא דמעלין בקודש הכי נמי הכא איכא האי טעמא."

קשר ישיר ומפורש בין חנוכה לסוכות עולה במקור מתקופת החשמונאים — ספר מכבים ב. בו מצוינת הסיבה לשמונה ימי החגיגה - לשם ציון חג הסוכות, אשר לא נחגג כראוי עקב המלחמה.

באיגרת שנשלחה לגולת מצרים על-ידי יהודי ירושלים, ועניינה קביעת חג החנוכה, מסופר: "ואנחנו התחננו לה' ונשמענו, והקרבתנו קרבנות וסולת והדלקנו את הנרות וערכנו את ככרות

הלחם. ועתה כתבנו אליכם כדי שתחגגו את ימי חג הסוכות של חודש כסלו של שנת 148" (מכבים ב א, ט; מהדורת דניאל שוורץ, עמ' 77)

ובהמשך: ובשמחה הם חגגו שמונה ימים באורח של (חג) הסוכות, בזכרם שלפני זמן קצר הם עשו את חג הסוכות כשהם רועים במערות כדרך החיות. לכן בהחזיקם מטות וענפים רעננים וגם (כפות) תמרים, הם העלו מזמורים למי שהצליח את דרכם לטיהור מקומו. והם קבעו בצו משותף והחלטה לכל עם היהודים, לחגוג את הימים האלה שנה בשנה

טעם נוסף מפני מה תקנו את החג שמונה ימים, הוא שיש קשר בין חנוכה לסוכות. בפירוש הר"י מלוניל על הרי"ף (שבת ט ב), כתוב שבגלל שיוון גזרה על קיום מצוות, מה שלא גזר אפילו פרעה, קבעו שהחג יהיה כמו החג הארוך ביותר, סוכות, שהוא שמונה ימים (יחד עם שמיני עצרת).

טעם אחר מביא יוסף בן מתתיהו: לדבריו, שמונת הימים שנקבעו לדורות, הם כנגד הזמן שארכו החגיגות המקוריות בירושלים לרגל חנוכת המקדש

מה מאד מתקו דברי האבודרהם: "חנוכה נוטריקון ח' נרות והלכה כבית הלל", שזוהי מהותו של חנוכה, בחיבור גשם ורוח, הנלמד ממזבח ומחג סוכות, והיינו חנוכה נוטריקון ח נרות, חנוכת המזבח וסוכות, באופן של העלאת ארץ לשמיים, במוסיף והולך והיינו והלכה כבית הלל.

ונסיים במה שכתב הפני יהושע (שבת כא ב) להקשות מה צורך בנס חנוכה, הרי טומאה הותרה בציבור והיו יכולים להדליק בטומאה. ותירץ שהנס היה להודיע חובתן של ישראל, ולפי האמור היינו להודיע חובתן של ישראל שבכוחם להפוך גשמיות לרוחניות וללמד את העולם כולו, שהכל ברא בדברו, והוא מושל בכח ובידו כח וגבורה לגדל ולחזק כל, והשגחתו נמצאת בעולם הזה גם בדברים הגשמיים, והכל מלא רוחניות.

בברכת התורה

הק' יוסף מוזס

אבד"ק קראלי

ובן כ"ק אדמו"ר מקראלי זצ"ל

איגרת י

יום המסוגל לפרנסה

בס"ד, ב' תזריע כ"ט אדר ב' תשפ"ד
 יא"צ זקני הרה"צ ישראל צבי בהרה"צ מרדכי זצ"ל מנעגרעשט
 לכבוד

ידיד נפשי העומד לימינו בכל עת
 הרה"ג גמליל רבינוביץ שליט"א
 מרבני אנ"ש ומו"צ ברחובות
 ומח"ס גם אני אודך ופרדס יוסף החדש
 אחדשה"ט

הנה בימים אלו בתוך השלושים יום קודם החג, עמך ישראל צריכים פרנסה גדולה ובהרחבה וידוע לכל הגמרא (סנהדרין טו ע"א) ...נכנסו חכמי ישראל אצלו. אמרו לו: אדונינו המלך, עמך ישראל צריכין לפרנסה! - אמר להן: לכו והתפרנסו זה מזה. - אמרו לו: אין הקומץ משביע את הארי, ואין הבור מתמלא מחוליייתו. - אמר להם: לכו פשוטו ידיכם בגדוד. מיד יועצין באחיתופל, ונמלכין בסנהדרין ושואלין באורים ותומים ופירש רש"י שנמלכים בסנהדרין האם לצאת למלחמה, כדי שיתפללו עליהם, ושואלין באורים ותומים האם יצליחו וביאר בשפת אמת (עה"ת פורים תרלד) שאף על פי שכבר נועצו באורים ותומים הוצרכו שיתפללו עליהם, כי אף לאחר ידיעת הישועה צריך להתפלל. ובמרגליות הים (סנהדרין שם) נקט שנידון המלחמה נסוב על האמור לעיל "ויכם דוד עד הנשף" והיא המלחמה שהיתה בזמן שגדודי העמלקים היו פושטים על הארץ ובוזזים (ראה שמואל א ל), וזו מלחמת מצוה להגן מפני האויב. ובימים אלו שעם ישראל בפרט בארצנו הק', צריכים הן הצלחה במלחמה שמבית ומבחוץ, והן פרנסה בשפע, ועל אף שבטוחים אנו בהשי"ת שיצליח דרכינו וניצל מכל רע ומכל מיני משחית, ומאן דיהיב ח"י יהיב מזוני.

הרי לנו להשתדל בתפילה ובתחנונים לפני הבורא יתברך שמו.

והנה בידו של מעכ"ת כח זיכוי הרבים, ע"כ מצוה בידו לפרסם ברבים, את מה ששמעתי לא אחת מכ"ק אאמו"ר זי"ע, שהיה בקיא נפלא בתורתו של הרה"ק מנחת אלעזר ממונקאטש זי"ע את המובא בספרו חיים ושלום (פ' ויצא) בו מעיד הרה"ק הנ"ל, כדלהלן: שמעתי מאדמו"ר הרה"ק רבינו יחזקאל זי"ע אבד"ק שינאווע, כי ביום ג' בניסן נשיא זבולון, היה מסוגל לו להמשיך פרנסה ועשירות, ואז הוא בימי ניסן זמן הגאולה, כי"ר בניסן עתידין ליגאל במהרה בימינו, והבן".

ובנוסף לזה בהאי יומא ג' ניסן, חל יום דהילולא של זקני אדמו"ר הגה"ק רבי משה מטשערטעז זי"ע אבי זקני רבינו בעל אור אביגדור זצ"ל זכותם יגן עלינו על כן בטוחני שבוודאי שבכוחו של האי צדיק נשגב, יום זה מסוגל והוא עת רצון לכל בר יהודי, לפעול פרנסה לו ולבני ביתו.

ויה"ר שנזכה לחוג את הפסח בהרחבה גדולה, ונזכה לאכול מן הזבחים והפסחים ולגאולה האמיתית והשלימה מתוך רחמים וחסדים מגולים אכ"ר.

המצפה לישועת ישראל

הק' יוסף מוזס

בהגה"ק יצחק צבי משה זי"ע מקראלי

איגרת יא

החובה על הקב"ה לפדות את ישראל

בס"ד א' נצו"י תשפ"ד

לכבוד

הרה"ג גמליאל הכהן רבינוביץ שליט"א

מו"צ בקה"ק ומח"ס גם אני אודך

אחדשה"ט

הנה מה טוב ומה נעמה נפשי בראותי מה שרשמת מזקינך הכהן הגדול מרן הגאון רבי לוי רבינוביץ זצוק"ל בעל "מעדני השלחן", שהיה רגיל לסיים בדרשתו בפדיון הבן, שהנה כתיב (שמות ד' כ"ב) "בני בכורי ישראל", נמצא שכולנו "בכורים", ועל כן מוטלת אפוא החובה כביכול על הקב"ה לפדותנו מכל המיצרים ברוחניות וגשמיות, בכללות ובפרטות.

והנה ראיתי בעניי להוסיף בזה דהנה סיפר הרה"ק האמרי אמת מגור זיע"א (מובא בקונטרס הנפלא "עת לשמוח" (ערך 'פדיון הבן') בשם ספר לב אבות) שבעת שעשה פדיון הבן לבנו בכורו (הק' רבי מאיר הי"ד), אמר אביו השפת אמת זיע"א, שכל המצוות שישראל עושים, הקב"ה גם כן עושה, כדאיתא בגמרא (ברכות דף ו'.) תפילין דמארי עלמא מה כתיב ביה, ומצוות 'פדיון הבן', מקיים הקב"ה - בזה שיפדה את ישראל מהצרות והגלות, דכתיב (שמות ד', כ"ב), בני בכורי ישראל, וזה הוא הפדיון.

וכפי שכבר נאמר הפסוק (תהילים קל, ח) "והוא יפדה את ישראל מכל עוונותיו".

וע"כ אומרים המפרשים (מצודת-דוד): "גם העוון לא יעכב הגאולה, כי הוא יפדה את ישראל מן העוונות".

אפשר לראות זאת גם בסדר הפסוקים שאומרים ב'נפילת-אפיים' - תחילה "פדה אלוקים את ישראל מכל צרותיו", שזו היציאה מן הגלות, ורק אחר-כך "והוא - הקב"ה - יפדה את ישראל מכל עוונותיו".

יעזור ה' יתברך שבמהרה נפדה כולנו מכל צרות העולם השפל הזה, וכבר יביא עלינו את הגאולה השלימה.

המצפה לישועת של ישראל

הק' יוסף מוזס

בהגה"ק מהריצ"מ זצוק"ל

מקראלי

יב

שיחת התעוררות בעיני הזמן

על מה אבדה מירון

...מעשה פלא, רואים אנו, זה כמה שנים, אשר שנה אחר שנה, לקראת ל"ג בעומר, נסגרים שערי מירון ומונעים מציבור היראים להשתטח בציון ולערוך את מעמדי ההדלקות ולשמוח בשמחת הרשב"י, אשר בכל שנה מתעוררת סיבה אחרת, אשר מונעת את קיום מעמדי ההילולא באתרא קדישא מירון.

ואף בשנה אשר התאפשרה ההילולא, היא הסתיימה ל"ע באסון נורא, אשר ניספו בו מ"ה קרבנות, השם ישמרינו

שנה שעברה הודו לד' כי טוב, איפשרו את קיום מעמדי ההילולא, אשר רובם נערכו אך ורק בפאתי ההר.

ושוב פעם השנה, התעורר הקצף, ושוב פעם שערי מירון סגורים, ונהפך לאבל מחולינו.

בואו נעשה חשבון על מה ויצא הקצף, האם ייתכן שהרשב"י אינו חפץ בנו, דווקא אשר בכל שנה ושנה, נתקנים תקנות גדולות לחיזוק דרכי הצניעות והקדושה בהר מירון.

אלא חוששנו שיתכן מאוד שישנו קטרוג בשמים, על שהרחיקו מחגיגות ל"ג בעומר בהר מירון, את המוני פשוטי העם שבאו מידי שנה מכל קצווי הארץ, כאשר בשנים האחרונות כל אירועי החג, מתנהלים באופן ממוסד ע"י חצרות וקהילות ולא השאירו דריסת רגל להמוני העם הקרויים עמר, אשר על כן ממעטים הם לבוא.

ועל זה צריכים אנו לעשות חשבון הנפש, האם לא יצא "שכרו בהפסדו" וצריכים עסקני הציבור, להקדיש את ל"ג בעומר במירון, לקירוב לבבות ישראל ולחזק את הקשר של העם בשדות, ואם צריך אף לתת העדפת מתקנת לפעילות אירגוני הקירוב במירון.

מסופר שבאחד מימי ל"ג בעומר נעמדו הרה"ק ה"אמרי חיים" מויז'ניץ ואחיו ה"מקור ברוך" מסערט ויז'ניץ בבית הסמוך יחסית לקבר הרשב"י והביטו בהתפעלות בהמון האדם הנוהר לקבר הרשב"י. ה"מקור ברוך" אמר בדמע לאחיו: "ראה נא, ראה כיצד יש ליהודים אמונה פשוטה וזכה. אנשים לא רואים כלום ולא מבינים כלום ובכל זאת הם באים ממרחקים כדי לעלות ולהתפלל בציון הרשב"י"...

השיב לו ה"אמרי חיים" שה"בית אהרון" אומר: "מה הקדוש ברוך הוא לכל – אף רבי שמעון בר יוחאי לכל!"...

ועל זה אמר ה"בית אהרן": "מה הקדוש ברוך הוא לכל – אף רבי שמעון בר יוחאי לכל"

כד דכירנא בשנים קדמוניות, שנסעתי יחד עם כ"ק אאמו"ר זי"ע ולא היתה בימי אלו תחבורה מבני ברק למירון, ונסענו לתל אביב ומשם ברכבת לחיפה ומשם באטובוס למירון.

ולצערינו הדרכים לא היו כלל בהפרדה ואף לא היו בשעתו דרכי מהדרין, ונאלצנו ללכת יד ביד, בצידי הדרך אשר היו עמוסים ברבבות מסורתיים שגדשו את ההר ויש ששהו במקום כבר שבוע לפני, וישנו באוהלים ושחטו כבשים.

וב"ה לא שמענו בשנים אלו, אשר שערי מירון יהיו סגורים ותאסר העליה אליה, מסיבת סכנה זו או אחרת.

אמנם אכשר דרא, שבשנים האחרונות יכולים יהודים חרדים לעלות לאתרא קדישא מירון, באופן מהודר, אבל צריכים אנו לומר, שאולי אשמים אנו, שהמסורתיים ממעטים לבוא, ולעשות הכל בכדי לקשר ולהחזיר למירון, את המוני העם שבשדות.

ובעוד שאנו החרדים לדבר השם יכולים להתאסף בבתי מדרשיות ובתי כנסיות, ולערוך הדלקות בראשות רבותינו גדולי וצדיקי הדור, בעוד שלהמוני העם אין את זה, והעליה בל"ג בעומר למירון היא שמקשרת ומרוממת אותם ליהדות, [אגב ידוע שבקרוב בני עדות המזרח, נוהגים לשורר מידי שבת בשבתו, את הניגון בר יוחאי ולא רק בשבת לפני לג בעומר כמנהגינו].

מכאן הקריאה, לראשי הציבור שיקחו זאת לתשומת ליבם, ובזכות זה נזכה לאורו של הרשב"י ושוב נוכל לשוש ולשמוח באתרא קדישא מירון, מתוך הרחבת הדעת ושלוות הנפש, עד ביאת גואל צדק במהרה וימינו אכי"ר..

ונסיים בדברי הרבי בעל ה'חוקי חיים' זצ"ל (מרשימות תלמידו בעל גם אני אודך שליט"א) שאמר בעת ההדלקה המסורתית שבל"ג בעומר התשכ"ז, בעיצומה של מלחמת 'ששת הימים': "כדאי רבי שמעון לסמוך עליו בשעת הדחק (ברכות ט' ע"א), הנה בכל שנה נוסעים למירון על ציון קדשו, והשנה שאי אפשר ללכת שם להתפלל, כדאי לסמוך עליו בשעת הדחק כזה, שהוא יתפלל עלינו.

כעת הוא בבחינת 'ויעבור מרדכי', (אסתר ד', י"ז), שביטל מרדכי הצדיק היום טוב של פסח, והתענו אז ביום טוב, (מגילה ט"ו ע"א), והוא כדי להראות לעילא איזה פנים יש לכל העולמות כשבני ישראל אינם מקיימים הפסח, וכן היום, כי בכל שנה ושנה נוסעים רבבות לציון הרשב"י, והשנה שלא נוסעים למירון, מראים בזה איזה פנים יש לכל העולמות כשאינם נוסעים למירון, ובודאי הרשב"י ירעיש עולמות על זה, והוא יפטור אותנו מן הדין, כי אם בחייו אמר כן, כל שכן לאחר הסתלקותו, וזכותו יעמוד לנו להינצל מכל פגעים רעים אנחנו וכל בני ישראל אמ"ן.

מבצרי התורה והחסד

קראלי

מיסודם של רבותינו הק' זי"ע • בנשיאות מרן רבינו שליט"א

קול רינה וישועה באהלי צדיקים

בהדרת קודש וברגשי גיל וחדוה משגרים אנו בזאת ברכותינו קדם נזר תפארתינו מורה דרכינו ומיישר אורחותינו, חכימא דיהודאי, אוהב ישראל ומקרבים לתורה, עמוד צלותהון, פה מפיק מרגליות, מלהיב לבבות ישראל, מגדיל תורה ומאדירה

מרן רבינו עט"ר שליט"א

לרגל השימחה במעון הקודש

בהולדת הבת

במזלא טבא וגדיא יאה

יה"ר שירונו רוב נחת תענוג דקדושה
ומשמחת בית צדיקים יושפע שפע רב
והשפעות טובות לכל בית ישראל אמי"ר

המאחלים ברוב כבוד ויקר
הנהלת המוסדות רבנן ותלמידיהון